די פרייטאג-נומער

פון „לאדזער טאגעבלאט" וועט זיין א נומער, טול סיט רעם אינטערעסאנטעסטען און אנציהענדסטען לעזע-מאטעריאל. דאס וועט זיין איינע פון יענע פרייטאג-נומערן, וועלכע

נאנץ לאדז רעדט!

№ 41 | Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem | פרייז 20 גראשען | Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רידאקציע און אדמינסטראציע: פשעדמיעסקע 16. טעלעפאנען: אין רידאקציע 28, אין אדמינסטראציע 27

דאנערשטאג, כ"ה שבט תרפ"ח | 16 lutego 1928 r. | 21-טער יאהרגאנג

גע'פסל'ט די ליסטע נומער 13 אין לאדז

ווייטערדיגע געשלעגען צוזישען ענדעקעס און סאנאטארען אין וואַרשא. — בלוטיגע וואהל-מיטינגען אין וואַרשא און אין א גאנצע רייה ערטער פון לאנד

אין לאדז פיגורירען 15 קאנדידאטען-ליסטעס.

(פון אונזער מאָסקאָווער רעדאקציע)

(1) געכטען שטאָט אין אָוועגד האָט די קרעז-וואהל-קאָמיסיע גע'פסל'ט די קאָמוניסטישע ליסטע נומער 13 און די ליסטע פון די ליגע פ.פ.ס. אונדז ליסטע זענען גע'פסל'ט געוואָרען צוליב פאלשע טעמים.

* * *

אלגעמיינע קאנדידאטען-ליסטעס זענען בעשטעמיגט געוואָרען:

ליסטע 1 — אנטארטאישער בלאָק פאר אוטאָנאָמיע מיט דער רעגירונג. עס פירט ארין: גבריאל טשעכאָוויטש, מינאַרץ-ביזיסער, לודוויק וואשקיעוויטש, לעה-דער, פראנטישעק שוואנעקוסקי, דרעקס-לער, אנא חוביצקע, יוזף דויאמארסקי, מוכהאלטער, קאזשמיערוש חאזשניצקי, אָקסטיל-ארבעטער, חל. וואגנער, אינוש. שטאגיסלאוו יאקובאָוסקי, אזחן-ארבעטער, מאוזל אורבאנסקי, טעקסטיל-ארבייטער, טאמאש חאסילעוסקי, אלעקסאנדער ברעיטערסקי, שול-לייטער, חאוושיץ מיקסע בזחן-בעאמטער.

ליסטע 2 — פ. פ. ס.: ברעגיסלאוו טשעפיענצקי, שטאם-ארבייטער, סטאניסלאוו קאָהאלסקי, מעטאל-ארבייטער, אר-טור קראָביג, רעדאקטאָר, ליסטע 7 — נ.פ.ר. רעכטע, חאלעוטי מיכאלאק שטי-גער, יוזף מלעטצקי, חעבער, טשעסלאוו קולטשינסקי, חעבער.

ליסטע 25 — פוליש-קאטוליישער בלאָק (פיאסט און כ.ד.ע.קע.): אדאם ציראנסקי, פאבריק-בעאמטער, חאנדל לאדזינג, פרעזעס פון דער גאצינגלער פרויען-פרגאניזאציע, חלאדיסלאוו אדאמ-סקי, לאחוניק.

ליסטע 4 — „בונד": ליכטענשטיין, ערליך, גרשון זיבערס.

ליסטע 5 — „פועלי-ציון": יעקב חייסקינד (זרובבל), חאלענדערסקי, יצחק יודא לעוו, (לעחרער).

ליסטע 18 — סינדערחטיס-בלאָק: ד"ר ראזענבלאט, אפטער אמבראזי, קליקער, לאחוניק אל. יעגל.

ליסטע 33 — אלגעמיין יודיש. נאַצ. בלאָק: קירשבוים, חישליצקי, פרילוצקי.

ליסטע 34 — אונאפהענגיגע סאציאל-פארטיי: חאנעמאן, ד"ר דראָבנער און באָלעסלאוו קאמבלאָוסקי, טעקסטיל-ארבייטער.

ליסטע 37 — ארבייטס-אינטחיס.

ליסטע 38 — „פרחעס" (חיינינאָא דלוגאשאוסקי).

ליסטע 39 — „אָלידאַרנאשטש" (א לינקע קאָמבינירונג ליסטע).

סך חכל זענען בעשטעטיגט געוואָרען 15 ליסטעס.

מיט די קרעז-ליסטעס, חאָט זענען גישט אָנגעשלאָסען אין קיין פלוכט-ליס-טע איז לעת עתה בעשטעטיגט געוואָרען די ליסטע פון ביירגערליכען בלאָק אויך וועלכער עס פיגורירען: יאן דאנילעוו-סקי, מאקס שאָס און פראנציישק פאלא-שעווסקי, אינזשיניער.

די וואהל-קאמפאניע אין לאנד.

וואַרשע (טעלעפאָניש). אין דאָס מאַרשאלקעווסקע און יערזאלימסקע אלעי האָט דער וואהל-קאָמיסיע פון דער ליסטע נומער 1 אויסגעשטעלט א מענגע דורך חלכען עס איז געפיהרט געוואָרען די וואהל-אגיטאציע מער די דורכגעהער. נעכטען מארגען האָט זיך דערט מער-מאלע א גרויסע ענדעקעס פעסטגעטאָן און געוואָלט בעגיסיגען דאָס מעגאָפאָן. צוזישען די ענדעקעס און די סטשעלעצעס איז אויסגעברוכען א בלוטיגער געשלעג, אין חעלכען עס זענען פארוואונדעט געוואָרען שאיניגע. פעריזען פון ביידע צדדים.

ערקלערונג פון רעדאקציע.

אין דער דרוקער-אָפּמעלדונג פון אונזער צייטונג איז געכטען געשעהן א זעהר פערדריסליכער און פאָגליכער טעות: צוליב דער סראנמהיט פונים גיסער האָט זיך פערטרעטער דורך א פערזעהען דאָפּעלט אָבגעגאַ-סען די מאטריץ פון דער 5-טער זייט און אינגאנצען דורכגעלאָזט די 4-טע זייט. מחמת דעם האָט אין אמתל פון דער אויפלאגע געפעהלט די 4-טע זייט. ביי די געצעהלטע לעזער, וואָס האָבען בעקומען דיי ערשטע פעדלערהאפטע עקזעמפלארען, בעטען מיר ענטשולדיגונג.

עס זענען אָנגענומען געוואָרען אלע מיגלען, אז אזעלכעס זאָל מעהר גישט געשעהן.

איך ערקלער פאר אונגלייג די ארויסגעגעבענע דורך מיר אין דעפאָ ח' ישראל ליבוש מישעלשטיין אין ברזעזשין מיט לאָדז 4 בלאנקע-וועקסלען אויף דער סומע פון 2700 זל. (2 אויף 1000, 1 אויף 500 און 1 אויף 200 זל.) און איך ווערען אזעלכע גישט אָנגענעהמען.

D. S. Rajchman, Zgierska 100.

W dniu 15 lutego 1928 r. zmarł

Ś. p.

Dr. Jakób Kon

lekarz Kasy Chorych m. Łodzi.

W zmarłym instytucja nasza straciła gorliwego i sumiennego pracownika, który w ciągu blisko 6-ciu lat pełnił z poświęceniem i umiłowaniem trudną i odpowiedzialną służbę na powierzonym Mu posterunku lecznictwa społecznego.

Cześć Jego pamięci! Kasa Chorych m. Łodzi

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראנקהייטען
ספעציעל. פאר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען
בעשפּראָכונגען און קינסטליכע בערג-זון.
עמפ אן פון 8—6 נאָכ.
6926

Dr. Niewiażski
SIENKIEWICZA 34, tel. 59-40
ספעציעל-ארצט פאר סיפיליס, פריעער און פעניר-שוועכע
בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אן פון 3—9 אָוונד.
603

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאר אויגען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען.
סאנסטאנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.
ספעציעלער קורס פאר שטאָמלער.
שפּרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7.
נעמט אויך אן אין לעטשעוועס ווערשער 17 פון 10 ביז 12 און פון 2 ביז 8 נאָכ.
6016

Dr. med. H. Lelchter
סאנסטאנטינער 9 רוג זאכאדניע, טעל. 40-66
צאהן-כירורג
ספעצ. פון ביירגנשע קרענקהייטען ביי: שטענקעס, גיטענס
דושענס לעפ, צאהן-לוסטלעס צונג א.ו.א.
נעמט אן פון 1½—5 און וואכנטיג פון 9—11 פארם.

Dr. med. A. Mazur
ספעציעל-ארצט פאר אויערן, נאָז און האַלז-קראַנקהייטען.
מיט אויך שטום און שפּרעך-פעהלער
האט זיך איבערגעצויגען אויף
וויסאָקאדניע 65 טעל. 66-01
(אנגעגעבן אויך דורך פיעריק. 46)
נעמט אן פון 11½—12½ און פון 3—5 נאָכ.

אין 6 לעקציעס
לערן איך אויס מאנצען אנפאנגער די נעקעסע, מאָדערנע מעטן אין מען פריהסטן מאָמענט,
אויף שטענקיקייטען 15, פראנט ערשטער שטאָק.
מיט אכטונג בעלעט-מייסטער
ב. לעיבאוויטש
נעמ: פפאנגנג-שטאָ'ן טעגליך פון 11 אויפנער
פריה ביז 10 אָוונד.

אפענע התראה.

אויף דעם בעקער שלמה ראזענבלום, פאנסקע 91, רעדט מען שטארק אז בי איהם קומט אָפּט פאר חילול שבת און האלט שבת אָפּען דאָס געשעפט, האָט מען אָהם געשיקט רופען און ער איז גישט געקומען, איז יעצט די לעצטע התראה, אויב ער וועט גישט זיך אָפּ האלטען פון חילול שבת וועלען יודען בי איהם גישט קויפען קיין שום געבעקס אלס כשר און מען וועט בי איהם גישט שטעלען קיין משגיחים, וויל דער ס'איז גישט נזהר פון חילול שבת האָט גישט קיין חזקת כשרות.

ועד הרבנים עם חברת שומרי שבת דפה.

א איינגעפיהרט געשעפט

(האָט ווערט געלייזט נאר אין קאסטע)

איז פון זאאפארט אויף גוטע בעדינגונגען איבערצונעמען

געגען 500 דאלאר.

צו ערפאהרען אין דער שרה. פון „לאדזער טאגעבלאט"

צו דער ערלאנגונג פון
פרל. ביילה לידערמאן
פון ר' יצחק הערש קערש
איינגעשריבען פז"ט און פיל גליק
פאמיליע שמולעוויטש.

קלאגעגען, אז קהלה-פרעזעס רוס איז ארעסטירט.

(3) נשכטען פארמיטאג אז פרעזעס רוס אויפגעשטאנען אז איסקאפארשאנס אמט, כדי צו שרלערגען דעם עניין, אלגעוועלכען מ'האט אהם געזאגט פערהאלטען נאך בעת דער דוסטאג'דיגער זיצונג פון קהלה ראט. ה' רוס האט פערטראלט אז איסקאפארשאנס אמט ביי א שעה צוזאמען. מען האט אהם אויסגעפרעגט, געפרעגט וועגען זיין הייפ בעשטעלט נאכט א.א.ו. אז רעזולטאט פון דעם פערהער אז אנגלייכשטעלט נשוארען א פראטאקאל, נאך וועלכען ה' רוס אז בעפרייט גע-וואָרען אז אז נשכטען אכטערען אז דער קהלה.

אז אויגער האבען זיך אז שטאט וואדער פערשפרייט קלאגען וועגען פרע-זעס רוס'ס ארעסט. פון אלע זייטען האט מען אנגעפרעגט מיה דער זאך. אויך דו פרנסיא האבען זיך שטארק אנגעטרעפן מיט דער זאך. אויך דו פרנסיא האבען זיך שטארק אנגעטרעפן מיט דער זאך. אבער אז ערגיץ האבען זיך נישט כאָ-קיכען קיין אויפקלערונגען.

ענגלישער זאל
אלעי 1. מאי 2

אכטונג, לאדזער יודען!

אגוחידערופליך!! פרייטאג-צונאכטס ד. 17/2 אגוחידערופליך!!
און שבת פרכים פ' „שקלים"
דעם 18-טען 9 א זייגער פריה
וועט אין ענגלישען זאל דאונען דער קענג-החזנים ה'

גרשון סיראטא

מיט דער בעטעליגונג פון דעם בעתאוסטען גוט-איינשטודירטען כאָר פון 40 פערזאן אונטער דער לייטונג פון דיר. ה' ישראל רובין. וועלכער האט ספעצ. פארבערייטעט נייע נגונים. פאר פרייען ספעציעל רעזערוויירטע פלעצער.

אכטונג! די געקויפטע בילעטען אויף ה' סיראטא'ס דאונען אין פילהארמאניע זאל זענען גילטיג פאר'ן ענגלישען זאל. די קלענע זאל בילעטען צו בע-קומען בי ה' זעלסאנאוויטש פיעריקאוער 12.

ערשטע וואהל-מיטינג

היינט דאנערשטאג 8 א זייגער אין אָוונד ווערט אפגעגעבען אַ מיט'ן אנטפל פון ג. דעפ. נח פרילוצקי. ג. דעפ. ווישליצקי פרנס ר' יצחק מאיר לעווין. אדוו. זונדעלעוויטש פון וואַרשע און פראָמינענטע מיהרער פון פאליטישע און ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס. איינגאנג נור מיט וואהל-בערעכטיגונג. — מאר פרויען איז רעזערוויירט די גאלעריע.

גראנדיעזער וואהל-מיטינג

33 אלע. יודיש-נאציאנאלער וואהל-בלאק צום סיים און סענאט אין לאדז מאניושקי 5 טעל. 70-88

33 זאל פילהארמאניע נאָרוטאוויטשא 20.

בילעטען צו בעקומען אין „אגודה"

קופאן
„לאדזשער טאגעבלאט".
ווער עס שטעלט צו דעם דאָזיגען קופאָן, קריגט ביים בעזוכען די אויסשטעלונג אין „הזמיר" א הנחה-בילעט פאר 30 גראָשען.

ווידער א טאג פון שפאנונג און סענסאציעס אויפ'ן שילער-פראצעס אין בערלין.

שטוינענדע ערקלערונגען פון הילדא שעלער'ס מוטער און פאטער

(ספעציעלער בעריכט פאר'ן „לאדזשער טאגעבלאט")

עס קאָכט זיך און עס שטעלט זיך כסדר מיט'ן „שפּעגליצער מאָרד-פּראָצעס". א סברא, אז די פּראָקוראַטור אליין, האָט שוין חרטה וואָס זי האָט בכלל פערפיהרט דעם פּראָצעס. די בעשולדיגונג געגען קראַנץ, אז ער האָט דערמאָרדעט פּעטשאָנ'ען (גישט דער זעלבסטמערדער גינטער שילער) האָט פערלוירען כמעט יעדען יסוד. געבליבען איז אָבער א פּיקאַנטע סענסאַציע...

די הויפּט-פּונקטען פון דער בעשולדיגונג, וואָס האָבען זיך געסטיצט אויפ'ן עדות-זאָגען פון הילדע שעלער און עליזאַבעטא ראַסי, זענען געפאַלען, ווי ס'האָבען זיך אַרויסגעוויזען, אז צווישען די דאָזיגע 2 וויכטיגסטע עדות זענען פאַראַן געוואַלדיגע סתירות, שטאַרק פערגעשוואַכט געוואָרען. ס'איז דעריבער גישט אויסגעשלאָסען, אז די פּראָקוראַטור וועט זיך דערצידערען צוריקציהען איהר אַנקלאַגע געגען קראַנץ. אָדער זי זאָל זי פערקירצען די בעשולדיגונג אין אַן אַנדער ריכטונג, אז קראַנץ זאָל נאָר אָנגעקלאָגט ווערען פאַר אַנרעדען שעלער'ן צו בעגעהן דעם מאָרד און זעלבסטמאָרד.

יעדענפאַלס ווערען ערוואַרט א רייה איבעראַשונגען בנוגע דעם אויסגאַנג פון איהרען דעם פּראָצעס.

א חוץ אין רייכסטאַג, האָט זיך אויך...

קאָנטראָל איבער נייע הייזער.

(§) געמעלדעט האָט דער מאַגיסטראַט באַשלאָסען בעקומען א צירקולאַר פון אינערן מיניסטער וועגען איינפיהרען א ספּעציעלע קאָנטראָל איבער די נייע הייזער, וואָס ווערען געבויט מיט דער הילף פון דער רעגירונג, ד. ה. מיט די קרעדיטען פון באַנק פאַר פּאָלקס-ווירטשאַפט. די וואָיעוואָדשאַפט דאַרף האָבען די השגחה, אז אין די נייע הייזער זאָלען די ווירטסליים נישט נעמען קיין צו הויך דירה-געלד און אויך נישט קיין אָפּטרעט-געלד.

אינדוסטריע-אמט וועט בקרוב זיין טעטיג.

(§) אויף א זיצונג פון מאַגיסטראַט איז בעשטעטיגט געוואָרען דער סטאַטוט פון אינדוסטריע אמט, וואָס ווערט געשאַפען ביים מאַגיסטראַט. די אויפגאַבע פון דעם דאָזיגען אמט וועט זיין אַרויסצוגעבען קאָנצעסיעס אויף קליינערע האַנדעלס אונטערנעהמונגען.

דער אמט וועט בקרוב שוין טעטיג זיין.

סיראַטא קומט היינט קיין לאדז.

דער קאָמיטעט, וואָס פירט אָן מיט סיראַטא'ן קיין לאדז, האָט געמעלדעט בעקומען א דעפּעשע פון פערוואַלטונג, אז היינט 11 א זייגער מיטאָג קומט ער קיין לאדז. ביי דער באַהן וועלען איהם אָפּוואַרטען פאָרשטעהער פון לאדזשער ביזנעס.

דעלעגאַטען-צוזאַמענפאָהר פון די קראַנקען-קאַסעס.

(פ) אין זאַל פון שטאָט-ראַט איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַן אַלגעמיינער צוזאַמענפאָהר פון דעלעגאַטען פון די קראַנקען-קאַסעס אין לאדזשער קרייז. עס זענען בעראַטען געוואָרען א רייה פראַגען און ס'איז אָנגענומען געוואָרען א בעשלוס, אז יעדע קראַנקען-קאַסע דאַרף זיך בעשטייערן מיט 3 פּראָצ. פאַר'ן ביי פון שפּיטאָל אויף ראַדאָגאָשטש.

הנחות ביים אפּגעבען א ביטע אין דער וואוינונגס-אינספּעקציע

(ב) דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען צו פערקלענערן דעם קאַנצעלאַריע-אָפּצאָהל ביים אָפּגעבען א ביטע אין דער וואוינונגס-אינספּעקציע אויף 2 זל.

די וואָס וואוינען אין 1 און 2 צימערדיגע וואוינונגען, אַרבייטסלאָזע און שטעטישע אַנגעשטעלטע, זענען אינגאַנצען פריי פון דאָזיגען אָפּצאָהל.

לופט-שיפען וואַרפען באָמבעס און גראַנאַטען

אויף די שטיקער אייז וואָס האָבען זיך אָנגעזאַמעלט מענגעס-ווייז אויף דער ווייסעל.

געפאַהר פון א מורא'דיגער פערפלייצונג אין פּוילען.

וואַרשא, (טעלעפאָניש) אויף דער ווייסעל ביי קאַרטשעוו האָט זיך אָנגעקליבען א מענגע גרויסע שטיקער אייז און פערהאַלטען דעם לויף פון דער ווייסעל. דאָ איז האָט זיך אָנגעזאַמעלט אויף א שטח פון 8 קילאָמעטער. מען האָט מורא, אז ווען די ווייסעל וועט אָנהויבען שטאַרקער צו שטראָמען וועט קומען צו א קאַטאַסטראָפאַלער פערפלייצונג. די בריקען און די שוץ-וואַלען קענען דאַן זיין זעהר בעדראָהט. די מאַכט האָט אונטערגענומען גאַנץ ענערגישע פערהיטונגס-מיטלען געגען דער קאַטאַסטראָפע. דינסטאָג זענען געמאַכט געוואָרען פּרובען צו צושטערען די שטיקער אייז מיט באָמבעס און מינעס, וואָס מען האָט אַראָפּגעוואָרפען פון די לופט-שיפען. דאָס דאָזיגע מיטעל האָט זיך אָבער נישט איינגעגעבען.

די בעדראָהטע ערטער זענען בעוואַכט מיט שטאַרקע סאַפּיאָרען-אָבטיילונגען, מיט א רעטונגס-פּענטאָנאָווע פון דער אַרמיי בעפעלקערונג און מיט דער פּאָליציי-פּאָליציי.

דער וואַרשעווער סטאַראָסטא געיאָדסקי איז מיט די דורכגעפיהרט צו די בעדראָהטע ערטער און אויסגעפאָרשט די סיטואַציע.

אין וואַרשא גופא איז די לאַגע אָהן ענדערונג. דער ווייסעל בעצייכט זיך איינציגנגמאַל פונ'ם אייז, וואָס וואַרט אָבער כסדר פערהאַלטען אונטער קאַרפּשענו.

באַלדווינ'ס טרויער-רעדע נאָכ'ן פערשטאָרבענעם לאָרד אָקסקוויט.

לאָנדאָן, 15 פעברואַר (סp. צום „ל.ט.") דער ענגלישער פּרעמיער-מיניסטער באַלדווין האָט היינט געהאַלטען א טרויער-רעדע נאָכ'ן פערשטאָרבענעם לאָרד אָקסקוויט אין וועלכער ער האָט אָנגעוויזען אויף די גרויסע פערדינסטען פונ'ם פערשטאָרבענעם פּאָליטיקער.

טרויעריגע חתונה אין פּרעסבורג.

די פּאַדלאָגע פון זאַל האָט זיך איינגעבראָכען און 13 פּערזאָנען זענען פערוואונדעט געוואָרען.

פּרעסבורג, 15 פעבר. (יטא) אויף א יידישער חתונה, וועלכע איז פאָרגעקומען אין א הויז אַ זאַל האָט פאַסירט זעהר א טרויעריגער פאַל. בעת מ'האָט געפיהרט חתן כלה צו דער חופּה, האָט די פּאַדלאָגע פון זאַל, וואו די חתונה איז פאָרגעקומען, זיך איינגעבראָכען און אלע געסט זענען אַרונטערגעפאַלען אין קעלער. 13 פּערזאָנען זענען ערנסט פערוואונדעט געוואָרען. אונטער די פערוואונדעטע, האָבען זיך בעפונען שווערע וואונדען, האָט מען גענומען אַוועק אין שפּיטאָל. חתן כלה זענען על פּי נס ניצול געוואָרען. אויף דער חתונה איז ענטשטאַנען א געוואַלדיגע פּאַניק ווייל די געסט האָבען געמיינט, אז ס'איז א אָנגעריכט צוזאַמענגעשלאָגען. די אַריינגעשטעלטע האָבען געהאַט מיטגעטיילט צו ערנסטערע פערלעצונגען.

—0—

אויפרוף פון פּרעזידענט סמעטאָנא

וועגען אָבנעמען ווילנא פון פּוילען.

קאָוונא, 15 פעבר. (ספּ. צום „ל. ט.") דער ליטווישער פּרעזידענט סמעטאָנא האָט לכבוד דעם 10 יעהריגען יובילעאום פון דער ליטווישער אומאָפּהענגיגקייט אַרויסגעגעבען אַן אויפרוף צו דער בעפעלקערונג, אין וועלכען ער ערקלערט, אז די שמחה פון ליטווישען פאָלק וועט שטענדיג זיין געשטערט צוליב דעם, וואָס פּוילען האָט פערנומען ווילנא. די שטאָט וויללנא. לויטען איז אָבער די האָפנונג די ליטווישע שטאָט ווילנא אייביג באַפרייט ווערען פון פּוילישע הענד און ווערט זיין דער ליטווישער אויפ'ן שטאָט בכוחות עצמו.

—0—

דער ריזיגער לאָכאָוט אין דייטשלאַנד.

בערלין, 15 פעבר. (ספּ. צום „ל. ט.") „פּאָליטישע צייטונג" מעלדעט, אז דער דייטשער אַרבייטס מיניסטער וועט אין דער נאָהנטסטער צייט איינמישען זיך וועגען לאָקאָוט אין דער דייטשער מעטאַל אינדוסטריע. אויף דעם 14. ד. ח. האָט דער אַרבייטס מיניסטעריום צוזאַמענגערופען א קאָנפערענץ פון די פאָרשטייער און אַרבייטסגעבער.

—

דייטשער פּאַרלאַמענט זאָל פונאַנדערגעלאָזט ווערען

די וואַהלען זאָלען פאָרקומען אין מאַי.

בערלין, 15 פעבר. (ספּ. צום „ל. ט.") די א נאָמהאַפטע פּאָליטיקער וועגען שאַפען א קאָאַליציע רעגירונג האָבען נישט געפיהרט צו קיין שום רעזולטאַט. א גאַנצע מינוט ווערט ערוואַרט א דעקרעט פונאַנדערצולאָזען דעם פּאַרלאַמענט און צו בעשטימען נייע וואַהלען.

„פּאָליטישע צייטונג" שרייבט פּעסט, אז דער פּרעזידענט הינדענבורג איז גענייגט צו בעשטימען די וואַהלען אויף מאַי.

„יעקב פראַנק", א נייע דראַמע פון אהרן צייטלין.

די מאָג וועט אין לאדז פאָרקומען א גרויסער פּאָלקסטימליכער אַוונט וועגען דער נייער דראַמע פון בעוואוסטען דיכטער אהרן צייטלין. די דראַמע האָט אַרויסגערופען און די ליטעראַרישע קרייזען אין וואַרשא א גרויסען אינטערעס צוליב דער קאָמפּליצירטער פּיגור פון דער העלד און אויך געשטערטע אין פּאָלעם.

אין לאדז וועט דער אויטאָר וועלכער דאָס האָבען א גרויסען ערפאָלג.

—

פון „בית לחם".

(—) דער יודישער הילפס-פעראיין „בית לחם" פערטיילט איך יעדען שבת פאַר צענדליגער בכבוד'ע יודישע פאַמיליעס ברויט, חלה, ליכט, אַרבעס, קאַשע, צוקער, טיי, פלייש א. ד. ג. די פערטיילונג קומט פאַר יעדען דאָנערשטאָג פון 5 ביז 9 אָוונט. דער פעראיין אַפּעלירט צו דער בעפעלקערונג איהם צו אונטערשטיצען אין דער אַקציע.

דער 4. פּראָצעס-טאָג.

דער פערטער טאָג פון קראַנץ'ן פּראָצעס האָט געבראַכט זעהר פיל איבעראַשונגען. דער נאַכטיגער פּראָצעס האָט אָנגענומען א נייע ווענדונג. די פּראָקוראַטור האָט ערקלערט, אז זי ציהט צוריק די בעשולדיגונג, אז קראַנץ'ן האָט ער געמאָרדעט דעם שעלער ... דער פּראָקוראַטור איז צוגעגעבען, אז דער קראַנץ האָט צוגעשטאַנען שעלער'ן אין זיין פּלאַן צו בעגעהן דעם מאָרד, און אז ער האָט אויך ביי ער געהאַט די פערשטענדניס צו שעלער'ן. אויפ'ן יסוד פון דער נייער ערקלערונג האָט די פערטיידיגונג פאַרלאַנגט די תפיסה אויפהעבען פון אַנגעקלאַגטען. דאָס געריכט האָט מסכים געווען צום פערטיידיגער'ס פאָרשלאַג.

דער נאַכטיגער פערטער טאָג האָט פערגענומען דאָס הויפּטזעכליכע אויסהערען די עדות, וועלכע זענען אַלע זעהר נרעם אַפּעלירט געווען זעהר נעמען פאַר'ן אָנגעקלאַגטען. דאָסטען איז געווען א זעהר נישט גרויסע ליבע אויפ'ן מערדער און זעלבסטמערדער גינטער שעלער. ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז דער 18 יעהריגער שעלער איז געווען זעהר א שטורמישער, לייכטזיניגער און ווילדער. דאָס קאָמט אויך וויזען געזעצליך גוטע דער גאַנצער פאַמיליע שעלער. אַם זענען בעזונדערע כאַראַקטעריסטישע דיאַלאָגען

לאָדזשער טאַגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט אויף פון 6 ביז 7 אין אָוונט.
נישט געשטעלטע מאַנוסקריפטן ווערן נישט צוריקגעשיקט.

אַדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

דער רעגירונגס-קריזיס אין דייטשלאַנד
און די סיבות וואָס האָבן געבראַכט דערצו.

די קאָאַליציע-רעגירונג אין דייטשלאַנד איז זיך פונאַנדערגעפאַלן. לעצטער, די א יאָהר צייט איז די דאָזיגע רעגירונג געשטאַנען בײַם מלוכה-רודער. ווען מאַרקס'ן האָט זיך איינגעגעבן אין אָנהויב 1927 צונויפצושטעלן דעם קאָאַליציע-קאַבינעט האָט דער צענטרום געמיינט, אַז דערמיט האָט ער געפינען א מעגליכקייט דורכצופיהרן אין לעבען זיין גאַנצען פראָיעקט און קודם-כל דעם וויכטיגסטען פונקט ד. ה. א נייעם שול-געזעץ. די נייע קאָאַליציע האָט געהאַט אונטער זיך א באַדייטענדע מעהרהייט. דער צענטרום איז געווען דערפון צופרידען מעהר, ווי די איבעריגע שותפים. אָבער תיכף, אין די ערשטע טעג פון דער נייער רעגירונג, האָט דער ביהרער פון די דייטשע נאַציאָנאַליסטען גראַף וועסטאַרפ געהאַלטען זיין בעריהמטע מאָנאַרכיסטישע רעדע, וועלכע האָט אין זיין צייט געמאַכט א רושם אין גאַנץ אייראָפּאַ.

...

פון די ביז-איצטיגע אונטערהאַנדלונגען קען מען דרינגען, אַז ס'האָט געלונגען צו דערהאַלטען דעם פּאַרלאַמענט ביז סוף מערץ, און דאַן וועט ער פונאַנדערגעלאָזט ווערן. און צוזאַמען וועלען די וואַהלען צום נייעם רייכסטאַג פאָרקומען אין אָנהויב מאַי ח. י.

נ. ד.

פון יוד. לעבען אין רומעניען
א פּאָליטישער ערפאָלג אָדער א „כאַכשיש".

קאָנפיסקירט דעם פּראָטאָקאָל פון שוואַרצבאַרד-פּראָצעס. — יודישע סטודענטען ווערן נישט צוגעלאָזט צו די לעקציעס. — דער העכסטער געריכט אַנגעהערט די אַפּעלאַציע פון די פאַר'משפט'ע סטודענטען-כוליגאַנעס.

בוקאַרעשט (יט"א) א גרויסע דיסקוסיע פיהרט זיך איצט און די יודישע קרייזען אַרום דער פראַגע פון די 10 מיליאָן לעי, וואָס די רעגירונג האָט באַשטימט פאַר די יודישע רעליגיאָנס-געמיינדען. די „אוניאָן", וועלכע האָט די דאָזיגע סובווענציע געפאָדערט דורך איהר פּרעזידענט ד"ר פילדערמאַן, איז מיט דעם נצחון שטאַרק באַגייסטערט און האַלט עס פאַר א גרויסען פּאָליטישען ערפאָלג. די יודישע נאַציאָנאַלע געזעלשאַפטליכקייט איז נישט אזוי נתפעל פון דעם נצחון. זי האַלט אַז די 10 מיליאָן „באַקשיש" (כאַכשיש), מיט וועלכע מ'וויל פערגליטשען די געשעהעניש און אַראַפּנעמען די נאַציאָנאַלע געזעלשאַפטליכקייט וועגען, אַז מען האָט זיך בעדאַרפט אָפּזאָגען פון די 10 מיליאָן...

ווילען באַאיינפלוסען דאָס גאַנצע יודישע געזעלשאַפטליכע לעבען. אין דעם זיין איז אָנגענומען געוואָרען רעזאָלוציעס אויף א פערזאַמלונג פון אַלע יודישע אַנשטאַלטען פון קישינעוו און אַנדערע שטעט פון בעסאַראַביען.

די „רעגאַסטעריאַ" מעלדעט, אַז די מאַכט האָט קאָנפיסקירט די פּראָטאָקאָלען „דער שוואַרצבאַרד - פּראָצעס", וואָס איז נישט לאַנג ערשינען און דער רומענישער שפּראַך און ענטהאַלט דעם סטענאָגראַפישען בעריכט פון פּראָצעס.

דער „אַדעווערול" מעלדעט, אַז אויפ'ן פילאָזאָפישען פאַקולטעט און בוקאַרעשט לאָזען נישט די אַנטיסעמיטישע סטודענטען די יודישע סטודענטען צו צו די לעקציעס, און דראָהען זיי מיט געשלעגען.

...

א באַנקעט לכּבוד דעם רב-הכּולל ד"ר הערץ אין לאָנדאָן.

לאָנדאָן (יט"א) אַלס ציילען פון אָנערקענונג פאַר די גרויסע פערדינסטען פון הרב הכּולל ד"ר הערץ פאַר דער ציוניסטישער זאַך האָט דער ראַט פון קרן-היסוד אין לאָנדאָן אַיינגעאָרדנעט לכּבוד דעם רב א באַנקעט. אין וועלכען עס האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון פיל יודישע אָרגאַניזאַציעס...

פאַר זיין אַרבייט לטובת דעם העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים.

עס האָבען נאָך געהאַלטען רעדעס די ה"ה מאַרים מיינער און בוכאַן מאַרקס. דער רב הכּולל האָט און זיין רעדע דער-צעהלט, אַז שוין אין יאָהר 1889, דאָס הייסט 7 יאָהר פאַר דעם ווי ד"ר הערצל איז אַרויס מיט זיין פּאָליטישען ציוניזם...

וואָרנונג פון יודישע אימיגראַנטען-הילפס-פעראיין אין קאַנאַדע.

מאָנטרעאַל (יט"א) דער יודישער אימיגראַנטען הילפס-פעראיין אין מאָנטרעאַל האָט פערעפענטליכט פאָלגענדע וואָרנונג:

„עס זענען צו אונז דערגאַנגען קלאַגען, אַז געוויסע פערזאָנען אין קאַנאַדע...

נעמען מיט זיין פאַמיליע אין קאַנאַדע און ווען די רעגירונג וועט זיך דערוויסען, וועט זי זיי צוריקשיקען אין דער היים, וועלכער האָט זיי געגעבען געלט נאָך האָבען אויף זיך א קרימינעלען פראָצעס:

...

„דער ווידוי פון א יודישען אינטעליגענט אין די לעצטע שעה'ן פון זיין לעבען".

א מערקווירדיגער מאַנוסקריפט. א מענשליכער דאָקומענט פון ערשטען ראַנג. צוגעשיקט פון אַן אַנאָנימען יוד. יונגנמאַן.

איבערגעגעבען מיט באַמערקונגען.
פון ראובן בריינין.

...

צי דאַרפען יודען אַמעריקאַניזירען זייערע פאַמיליען-נעמען?

ניו-יאָרק. (י.ט.א.) אין די יודישע קרייזען האָט לעצטענס אַרויסגערופען פיל אינטערעס די פראַגע וועגען דאָס ענדערען די פאַמיליען-נעמען דורך די אַמעריקאַנער יודען. דעם אויסגאַנגספונקט, פאַר דער דאָזיגער דיסקוסיע האָט...

קאָמפּליקאַציעס אין דער צוקונפט. דער ריכטער אהרן לעווי האָט ערפיהלט די ביטע און ערלויבט צו ענדערן דעם פאַמיליען-נאָמען. אין די מאָטיוען האָט ער אָבער אין א שאַרפען אופן געטאַדעלט די האַנדלונג פון יודישען יונגערמאַן...

לאָדזשער כראָניק.

נייע פּאָסט-אַמטען אויף אַלטשטאָט און באַלוט.

(א) אַ דעקרעט פון דער לאָדזשער פּאָסט-דירעקציע ווערן אין דער צענטראַלע און ווארשע, [illegible] דעם 1. אַפּריל געעפֿנט און צוויי 2 פּאָסט-אַמטער אויף [illegible] 10 און די [illegible] אויף פּלאַץ קאָשטשעלנע.

אַ דעלעגאַציע פון כאַלופּניקעס קיין וואַרשע.

(א) [illegible] אַרויס קיין וואַרשע אַ דעלעגאַציע פון כאַלופּניקעס-[illegible], וואָס וועט פאַרשטעלן אַ אויספירלעכן מעמאָריאַל [illegible] שווערע [illegible], וואָס [illegible] דעם כאַלופּניק. אין מעמאָריאַל ווערט געפאָדערט, אַז די [illegible] [illegible] די [illegible] אין [illegible] די כאַלופּניקעס.

נאַכט-דיזשור אין די אַפּטייקן.

הײַנט דיזשורירן [illegible] אַפּטייקן: פּאַוולאָווסקי [illegible] 307, [illegible] 50, [illegible] 4, [illegible] 26 [illegible] 10, [illegible] קאָשטשעלנע 10.

פאַרשטעהער פון ראַספּעלער-פאַנד אין לאָדז.

(א) [illegible] קומט קיין לאָדז דער פאַרשטעהער פון די ראַספּעלער-[illegible] ד"ר [illegible], כדי זיך צו [illegible] מיט די אינסטיטוציעס פון [illegible] געזעלשאַפט.

די וואַלאָריזאַציע פון צאָל.

דער צאָל ווערט טײַערער מיט 30 און 72 פּראָצענט.

וואָסערע סחורות און רוי-שטאָפן וועלן ווערן טײַערער?

די טעג איז געוואָרן פאַרעפנטלעכט די פאַראָרדנונג וועגן וואַלאָריזירן דעם צאָל. די פאַראָרדנונג איז אָפּגעדרוקט אין דזשענניק אוסטאוו נומער 15 און איז אונטערגעשריבן דורכן מלוכה-פּרעזידענט און אַלע מיניסטאָרן.

די דאָזיקע פאַראָרדנונג האָט זייער אַ וויכטיקע באַדײַטונג, ווײַל צוליב דעם, וואָס דער צאָל ווערט וואַלאָריזירט וועלן שטײַגן כמעט אַלע פּרײַזן פון די דאָזיקע סחורות, וועלכע מיר רעכענען ווײַטער אויס. צוליב דער וויכטיקייט פון דער זאַך געבן מיר דאָ די וויכטיגסטע טיילן פון דער פאַראָרדנונג:

דער צאָל ווערט וואַלאָריזירט אויף פאָלגנדן אופן:

1) פון אַלע סחורות, וועלכע זענען אויסגערעכנט אין דער רשימה "א" ווערט דער צאָל וואַלאָריזירט אין דער גולדער מאָס, דאָס הייסט, אַז פאַר יעדן זלאָטי "אַלטע קאָסטן" 1.72 זל. אויף די סחורות פון דער ליסטע ווערט דער צאָל טײַערער מיט 72 פּראָצענט.

2) פון אַלע סחורות, וועלכע זענען אויסגערעכנט אין דער רשימה "ב" ווערט דער צאָל נישט וואַלאָריזירט און וועט קאָסטן אַזוי ווי ביז-איצט.

3) פון אַלע אַנדערע סחורות, וועלכע זענען נישט אויסגערעכנט אין די ביידע רשימות ווערט דער צאָל וואַלאָריזירט אויף אַזאַ אופן, אַז ער ווערט טײַערער מיט 30 פּראָצענט און פאַר יעדן זלאָטי צאָל-אַבצאָהל וועט קאָסטן 1.30 זל.

די פאַראָרדנונג גײַט אָן אין דער קראַפט אין 30 טעג אַרום, דאָס הייסט פון 13-טן קומענדיקן 1928.

רשימה א. אויף פאָלגנדע סחורות ווערט דער צאָל געהעכערט מיט 72 פּראָצענט:

קאַרטאָפל, קאַפוסטע,

פרוכטן, יאַגדעס, פרישע צוקער-פרוכטן.

פאָמעראַנצן, מאַנדאַרינקעס, לימאָנעס, באַנאַנעס, געטריקנטע פרוכטן, באָקסער, ניס.

שוועמען, קאָשעניעס, פרוכטן-מאַרינאַדן.

אַראַק, קאָניאַק, ליקערן, ספּיריטוס.

אַלע סאָרטן קעז, פיש, קאַוויאַר, אַלע סאָרטן פיש-מאַרינאַדן, געפּרעגלטע און געטריקנטע.

פוטער-וואַרג.

שיך לאַקירטע, גאָמעווע, בראָקאַטעלאַווע.

צוגעשניטענע לעדער אויף שיך.

אַלע סאָרטן לעדערנע הענטשקעס.

אַלערליי לעדער-גאַלאַנטעריע ווי בײַטלען, פאַרטמאָנעטקעס, פאַפּיראָסניצעס, פאַרטפעלן א. ד. גל. ווי אויך צוגעשניטענע לעדער אויף אויסצואַרבעטן די דאָזיקע זאַכן.

אַלע סאָרטן קינסטלעכע שטיינער און איידל-שטיינער.

אַלערליי פאַרצעלאַן-אויסאַרבעטונגען, שפּיגל-שויבן, שפּיגלען.

ניטראָצעלולאָזע, בענזינאַ, כלאָראַבענזאָל.

קינסטלעכע מיטלען צו מאַכן זיס.

שמעקעדיקע וואַסער, קאָסמעטיקעס, סחורות, טואַלעט-זייף.

אויסאַרבעטונגען פון גאָלד, זילבער מיט-בעשטעק, מעסער, גאָפּל, לעפל.

ראַדיאָ-לאַמפּלעך, ראַדיאָ-טעלעפאָנען, מוזיק-אינסטרומענטן, קאַרטן צו שפּילן.

ווײַדענצווײַג, ווײַדענע מעבל, האַלב-זײַדענע פולאַרן, האַלב-זײַדענע סחורות טיכלעך, אַלערליי קאַשמירן, דיוואַנען, גאַרדינען.

טריקאָטאַזש-אויסאַרבעטונגען אין שטוק-לעדער-אַרטיקלען.

קראַגנקעס און מאַנזשעטן.

דאַמסקע און קינדער קאַפּעלושן און היטלעך.

פאַראַסאָלן פון זײַד, האַלב זײַד אָדער מיט געפּוצטע שטעקנס.

קנעפּלעך און סאַנקעס.

קינסטלעכע פעדערן און בלומען.

גאַלאַנטעריי-אויסאַרבעטונגען און אַלערליי-אַרטיקלען, קינדער-שפּילצייג.

רשימה "ב" אויף פאָלגנדע סחורות ווערט דער צאָל גאָרנישט געהעכערט:

נישט געשיילטער רײַז.

מעהל, קאַשע, פאַלירטע אַרבעס, ציקאָריע, סורראָגאַטן צו קאַווע.

אַלע סאָרטן קאַווע.

קאַקאַאָ און זשערגעס.

טהיי אַלע סאָרטן.

מצה און געבעקס, פליש, פעטס, שמאַלץ.

הערינג געזאַלצענע און געמאַרינירטע.

אייער, קינסטלעכע בעמיסטיגונג, סופּער-פאָספאַט.

רויטע-אײַזן, רויהע-אײַזן, אַלע סאָרטן אַלט אײַזן, אַלט שטאָל, שמעלץ.

קאָטאָן און שרעקן.

אַלע מעהל-גאַזעס.

אויף אַלע אַנדערע סחורות, וועלכע זענען נישט אויסגערעכנט אין די אויבנדערמאָנטע צוויי רשימות ווערט דער צאָל טײַערער מיט 30 פּראָצענט, למשל אַלע סאָרטן וואַרע און מיכל לעדער, פאַרשיידענע אײַזן און שטאָל-סחורות, אַלערליי טעקסטיל-מאַטעריאַלן, שרײַב-צײַג, קאָנפעקציע און קליידונג, וועש, בוימוועלנע מאַנופאַקטור און דאָס גלײַכן ווערט דער צאָל טײַערער מיט 30 פּראָצענט.

* * *

(א) די פאַראָרדנונג וועגן דער וואַלאָריזאַציע פון צאָל האָט אַרויסגערופן אַ גרויסן אויפרעגונג צווישן די לאָדזשער קאָנסומענטן - סוחרים, מחמת [illegible] מ'איז צו שוין פון אויבן אויסגענומען [illegible] רשימה, וועלכע אויך [illegible], פאַבריקאַנטן, צאָטשיווקעס, א. א. אָרגאַניזאַציעס דער פאַראָרדנונג. און [illegible] הערט מען זאָלן אָנגיבן ווערט [illegible] אָרגאַניזאַציעס די וועלן צו-[illegible] [illegible], אויף וועלכע די פראַגע וועט באַהאַנדלט ווערן.

באַהן-קאַטאַסטראָפע אונטער קאַלושעק.

7 וואַגאָנען אויס דער לאָקאָמאָטיוו צעשמעטערט.

(:) דאָנערשטאָג 9 אַזייגער האָט אויף דער באַהן-סטאַנציע קאַלושעק פּאַסירט אַ באַהן-קאַטאַסטראָפע. אַ משא-צוג האָט [illegible] דעם סיגנאַל און [illegible] אַרויף אויף אַ צווייטן [illegible] אַ משא-צוג, וואָס [illegible] אויף אַ [illegible]. פון דער קאַטאַסטראָפע זענען 7 וואַגאָנען צעשלאָגן געוואָרן און אויך דער לאָקאָמאָטיוו איז שטאַרק בעשעדיגט געוואָרן. די [illegible] איז [illegible] געוואָרן פון די אַפּאַראַטן פון די צעשמעטערטע וואַגאָנען. אויף [illegible] פון דער קאַטאַסטראָפע איז [illegible] אַ רעטונגס-צוג מיט [illegible], וואָס [illegible] האָט [illegible] [illegible] פון די [illegible] [illegible] [illegible].

דער פאַרקעהר האָט געמוזט גיין אויף אַ [illegible], ביז וואָס די [illegible] [illegible] זיך אַ [illegible] צוויי [illegible] שעה'ן [illegible].

קיין מיסט-קאַסטענס וועלן מער נישט זײַן אויף די הויפן.

דער מאַגיסטראַט וועט אויך שטיצן די ספּאָרט-בעוועגונג.

(:) דאָנערשטאָג איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג בײַם מאַגיסטראַט, אויף וועלכער עס [illegible] [illegible] געוואָרן אַ רייע פראַגן [illegible] [illegible], מכח אויסבויען אַ גרויס בראָנ-שטעל פאַר פאַרטרעטונגען [illegible] [illegible] פון די הויפן און אַ מתים-הויז פאַר [illegible] פון [illegible] [illegible] קראַנקענהויזער. עס איז בעשלאָסן געוואָרן צו אַ פּלאַן לויט וועלכן די מיסט-קאַסטנס [illegible] די הויפן וועלן [illegible] [illegible] און לויט'ן [illegible] פון אויסלאַנד וועלן געשאַפן ווערן ספּעציעלע [illegible] [illegible] [illegible] און וועלכע די [illegible] מאַרן וועלן און בעשטימטע שעה'ן אויסשיטן דאָס מיסט, [illegible] [illegible] דאָס מיסט דורך [illegible] [illegible] אַרויסגעפירט ווערן אויף 10 קילאָמעטער [illegible] [illegible] שטאָט, וואו עס וועלן אויסגעפירט ווערן גרויסע אויוונס אויף צו [illegible] דאָס מיסט?

דער דאָזיקער פּלאַן איז אונטערשטיצט [illegible] געוואָרן און ס'איז בעשלאָסן געוואָרן זיך צו ווענדן צום מאַגיסטראַט וועגן קויפן פּלעצער פאַר אינס[illegible] די דאָזיקע אויוונס. [illegible] איז [illegible] געוואָרן דער פּראָיעקט [illegible] בעזונדערס [illegible] אַ גרויסע [illegible], וואָס די [illegible] [illegible] אויף [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ווײַל בעת די פרימע קראַנקהייטן זענען 3 טעג אין די [illegible] [illegible], [illegible] דאָס נאָך מער פאַרשפּרייטן אַ שלעכטע קראַנקהייטן. [illegible] אויף דער זיצונג בעשלאָסן געוואָרן צו שאַפן אַ ספּעציעלע פאָנד פאַר ספּאָרט בײַ דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג און צו [illegible] דער [illegible] פון דער [illegible] סעקציע וועט שטיצן און [illegible] די [illegible] [illegible] פאַר פיזישער אויסבילדונג.

בעשווינדעלט דורכ'ן טעלעפאָן.

(ב) צו דער פירמע וואַלטשאַק אויף וואָלטשאַנסקאַ 251 האָט שמיר גע-קלונגען דורכ'ן טעלעפאָן, אַנגעבענדיג זיך צום שעף פון דער פירמע מ. ל. בעשטעלענדיג 6 פּאַר מעבל, נאָך וועלכע ער האָט געשיקט אַ טרע-גער. דער טרעגער איז מיט דער סחורה אַנטלאָפן און מען האָט אים די מעבל אַרויסגעגעבן. שפּעטער האָט זיך די פירמע אויף וואַלטשאַנסקאַ [illegible] אַז זי איז בעשווינדלט געוואָרן.

טעלעפאָניסטקעס דראָהען מיט'ן 28. פון פעברואַר.

אויב ביז דאַן וועלן זייערע פאָדערונגען נישט צוגע-געבן ווערן.

(§) שטרײַקבעוועגונג האָבן די טעלע-פאָניסטקעס אָנגעהויבן אַ פּראָטעסט-[illegible], אויף וועלכער עס זענען פאַר-[illegible] געוואָרן די פאָדערונגען, וואָס עס שטעלן אַרויס די טעלעפאָניסטקעס צו פ.א.ס.ט. די לאָדזשער טעלעפאָניסטקעס און די טעכנישע אַרבעטער בײַם טעלע-פאָן פאָדערן מיט 20 פּראָצ. העכערע לוין ווי זייערע וואַרשעווער קאָלעגען. הגם די צאָהל טעלעפאָן-אַבאָנענטן וואַקסט בסדר אין לאָדז און ממילא פאַרמערט זיך די אַרבעט.

דערויף זענען נאָך אַרויסגעטרעטן אַף דער [illegible] די שליחים פון פאַרבאַנד-פאַרשטייער פון די טעלעפאָניסטקעס און עס איז אָנגענומען געוואָרן אַ רעזאָלוציע אויפצופאָדערן פ.א.ס.ט. צופרידנשטעלן ביז'ן 27 ר. ח. אַ קאָמפּראָמיס. אויב די קאָמפּראָמיס וועט צו קיין רעזולטאַט נישט פירן, דאַן וועלן די טעלעפאָניסטקעס נישט [illegible], דאַן זאָל דעם 28 ר. ח. אויסגערופן אַ אַלגעמיינער שטרײַק.

קאָנפיסקירט צוויי לאָדזשער וואָכן-בלעטער.

(:) פרײַטאָג זענען אין אַכט שטאָט קאָנפיסקירט געוואָרן "לאָדזשער וועקער" און דער "ליבער פּאָפּאַגײַ" (דײַטש. בלאַט.) דער "וועקער" איז קאָנפיסקירט געוואָרן צוליב אַ אַרטיקל וועגן די קהלה וואַהלען און דער "פּאָפּוגײַ" — צוליב אַ אַרטיקל, און וועלכן עס ווערט זיך גע-רעדט, די רעגירונג-פּאַרטייען וועלן זיך פאַר-צווייגן געוואָרן צו גערעכטיקייט. פּראָקוראָרישע פאַרפאָלגונג נאָך דער אויפלייזונג פון סיים.

אַ פערפלייצונג אין ווידזעוו.

צ ביינאַכט זענען אַ רייה אַרבייטער-הײַזער פערגאָסן געוואָרן מיט וואַסער.

(: דאָנערשטאָג [illegible] האָט דער [illegible] אין ווידזעוו, האָט [illegible] "ווידזעווער מאַנופאַקטור" זיך אויסגעגאָסן אויפ'ן די דערפֿערלעך און פאַרפלייצט אַ רייה אַרבייטער-הײַזער. די אַרבייטער-פאַמיליעס פאַרשלאָפן און מוזן שלאָף האָבן זיך אויפגעכאַפּט [illegible] דאָס וואַסער רײַסן און [illegible] [illegible] זענען [illegible] [illegible] פון זייערע וואוינונגען הינויס.

מען האָט [illegible] דער מאַטעריאַל [illegible] פון דער פאַרפלייצונג און אויפ'ן אָרט זענען תיכף אָנגעקומען די פאַבריקשע אין די פאַרשטעהער פון דער פּאָליציי: דער שטאָט-קאָמענדאַנט [illegible] [illegible] און [illegible] [illegible].

אַ דעטאַל דער [illegible] רעטונגס-אַקציע פון די [illegible] איז אין [illegible] צו פאַרזאָרגן און אַפילו אין די 8 פון די פאַרהאַנדלטע אַרבייטער-הײַזער [illegible] פון די [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אַרום אין די וואַסערן. דער [illegible] 10 משפּחות זענען די [illegible] פון דער פאַרפלייצונג.

* * *

(§) פאַר'ן הויז צוגשאַנסקאַ 23 און אויפ'ן 24 יעזעוויצקע ד. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בעת'ן שטאָרעם [illegible] [illegible] [illegible] אויפ'ן קאָפּ אין אַנהם שווער פאַרוואונדעט. פּאַ-[illegible] האָט אים [illegible] [illegible] און שפּיטאַל.

* * *

(§) בעת דעם פּרײַטאָג'דיגן שטורם-ווינד און אויף פּיעטרקאָווסקאַ 8 אַרונטערגעפאַלן אַ פּלאַקאַט, וואָס האָט געטראָפן דעם [illegible] אַרבייטער [illegible] [illegible], וועלכער איז פאַר-[illegible] געוואָרן. [illegible] האָט אים אַרויסגעגעבן די ערשטע הילף.

* * *

פון [illegible] האָבן [illegible] [illegible] אַרום [illegible] [illegible] אויסגעגאָסן [illegible] [illegible] [illegible] בעשטראָפט און געוואָרן דאָס דאַך גיכער [illegible] און אַ רייה צעבראָכענע [illegible] פון דער געבײַדע. די [illegible] האָבן [illegible] [illegible] אין די [illegible] [illegible] וועלן [illegible] און די [illegible] [illegible]. אויפ'ן אָרט איז [illegible] אַ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] און נאָך אַ [illegible] [illegible] [illegible] צו [illegible] די [illegible].

אַ שׂרפה אין מאַדזשעצער שטיבעל.

דאָס פײַער האָט אָנגעצונדען די עץ-החיים'ס און אַלײן זיך פאַרלאָשען.

(—) שבת אין דער פריה, בעת דער צבור פון מאַדזשיצער שטיבעל אויף [illegible] 22 איז געקומען און שטיבל אַרײַן, האָט ער דערזעהן אַז די ארון פון אָפּגעברענט זאַכן. ער האָט אָנגעהויבן צו זוכן און נאָך שרעק דערזעהן, אַז די פאָרהאַנג פון ארון-קודש זענען פאַרטיליהט. ער האָט שנעל אויף געמאַכט די מזרח-וואַנט פון ארון-קודש און דערזעהן, אַז די עץ-החיים'ס זענען שוין געווען אָפּגעברענט אָבער די ספרי-תורות זענען געבליבן אונבעשעדיגט, ווײַל האָט פלאַמען אַוועק און איז אַליין צופאַלן. אַפילו די מענטשליכע אויף די ספרי תורות זענען נישט גע-[illegible] געוואָרן.

ווען אַנגעזען, ווי עס האָט זיך צעבראָכן אין די פּסח פון דער שׂרפה, געמאַכט אַ אַבער פון אַנגעקומען צו [illegible] [illegible] וועלכע דאָס ארון-קודש שטעהט.

די [illegible] שׂרפה איז געקומען און דער געגנער פון שוועבעלע [illegible] [illegible] געוואָרן און דער פאַרקאַך, וואָס די ספרי-תורות זענען געבליבן אונבע-[illegible] וואָס דער [illegible] [illegible]. [illegible] דאָס [illegible] האָט זיך [illegible] [illegible] און בעטראַכט גע-וואָרן; ווי אַ נס כון השמים. און מאַר-[illegible] [illegible] האָבן חסידים צוגעזאָגט "גם" געמאַכט דאָס אמת'ע [illegible].

טראָצקי'ס טאָג-בוך.

איז סיביר אין יאָהר 1907.

(פאָרזעצונג).

צו שליבאָל האָבן מיר דאָ די פּאָלירים נישט געטראָפן. זיי געפינען זיך מיט די הירשן אין אַ "משום", צעהן ווערסט אַוועק פון דאָרפן. מיר מוזן עטליכע איקערט צוריקקעהרן. אין אַ שטימונג, וואָס איז נאָהענט נאָהנט צו פערצווייפלונג, בין איך בעשטאַנען און געוואַרט, ביז די וויבער האָבן געבראַכט פאַר מיר אַ הירש, וואָס זאָל פאַרבײַטן מײַן קראַנקען הירש. די אוסטיאַקן, זענען אויך די היגע וויבער געוואָרן העלפן אויסטעלן פון שיבּורות. ווען איך האָב זיי גע-[illegible]. וואָס עס הערט זיך מיט לעבנסמיטל, האָבן זיי געשריען אין איין קול. איך זאָל זיי געבן "וואָדקאַ". די היגע אָסטיאַקן פאַרשטעהען נישט צו רעדן רוסיש, אַ חוץ וואָדקאַ און פאַרשיידענע רוסישע זידלווערטער.

פון צײַט צו צײַט האָב איך אָנגע-[illegible] די אָסטיאַקן און זייערע ווײַ-בער פאַפּיראָסן. זיי האָבן זיי גערוי-כערט, אָבער מיט אַ גרויסער פאַראַכטונג. זיי האָבן נישט קיין הנאה פון רויכערן, מאַר זיי גילט נאָר אײן אידעאַל—בראָנפן...

מיר פאָהרן אין משום. די הירשן בעפינען זיך צווישן שניי-בערג. און איך וואַנדער זיך, ווי דער פורמאַן ווייסט דעם וועג. ער האָט אַ געוואונדענעם האַרץ, אַזוי ווי די הירשן. אונזער נײַער פירער-הירש, וואָס מיר האָבן בעקומען אין קורמי, האָט אַ געדריכטען הערנער-[illegible]. איבערן גאַנצן וועג ציהען זיך פערפלעכטענע צווייגן פון בוימער, אָבער דער הירש לאַווירט זעהר קונציג צווישן זיי און מיט זײַנע הערנער בא-ריהרט ער אַפילו נישט די צווײַגן...

דאָ האָבן מיר אויך קיין גליק נישט. דער אַלטער בעל-הבית מיט זײַן גאַנצן זענען אַוועק אין דעם זומער-משום. מען וואַרט איהם פון שעה צו שעה אָבער מען ווייס נישט, ווען ער דאַרף צוריק-קומען. זײַן ווײַב בעשליסט זיך נישט אָן איהם צו מאַכן אַ געשעפט. מיר מוזן וואַרטן. ניקיפאָר שפּאַנט אָפּ די הירשן און לאָזט זיי פרײַ עסן מאָך; ער שנײַדט אויס אויפ'ן פעל פון די הירשן אַ צייכען, כדי ער זאָל זיי נאָכדעם ווײַטער דערקענען. נאָכדעם מאַכט ער צו-רעכט אונזער שליטן, וועלכער איז אַביסל בעשעדיגט דורך דער רייזע.

מיט גרויס פערצווייפלונג. איך געה אַהין און צוריק און געה אַרײַן אין משום.

אויף די קניעען פון אונזער מאַמען זיצט אַ גאַקעטער יונגעל. איך פרעג, ווי קען מען לעבן מיט נאַקעטע קינדער אין אַ משום בײַ אַ קעלט פון 50 גראַד?

— זיי זענען שוין געוואוינט — ענט-פערט די מאַמע—בײַנאַכט ווי קעלט מען זיי אין פעלן. דאָס אויפשטעהן איז שווער, ווײַל די פעלן ווערן אײַ-בערנאַכט צוגעפרוירן צום לײַב.

די יונגע אָסטיאַקין וויקעלט דאָס קינד אײַן אין פעל, נאָכדעם לייגט זי איהם בײַ דער ברוסט. דאָ קאָרמעט מען די קינדער פון ברוסט ביז זיי ווערן זעקס יאָהר אַלט.

איך קאָך זיך אויף וואַסער. ניקיפאָר נעמט אַרויס מיט'ן האַנט פון מײַן פוש-קעלע טעה, און שיט אַרײַן עטליכע קערנער אין דער קאַן. איך מוז טרינקען טיי פון זײַן האַנט, וואָס האָט שוין ווער ווייס ווי לאַנג נישט אָנגערירט קיין זייף.

די אָסטיאַקין האָט איהר קינד אָנגע-קאָרמעט, טוט איהם אָן און לאָזט איהם אַרויס פון משום. זי בעציהט זיך צום קינד זעהר צערטליך. איצט ויצט זי און נעהט אַ פעלץ פון הירשענע פעל.

איהר עלטערער זוהן איז שוין קראַנק דעם דריטן יאָהר. דער קראַנקער האָט אַ שרעקליכען, געשוואָלענעם פנים.

דער אַלטער פאַנגט, אויף וועמען מיר וואַרטן, פערבראַכט 500 הירשן. ער שט'ט אין דער גאַנצן אומגעגנט מיט זײַן רײַכקייט. דאָ אין דער הירש אַלץ. מיט עטליכע יאָהר צוריק האָט דאָ אַ הירש געקאָסט 6—8 רובל; הײַנט קאָסט ער פון 10—15 רובל. די פרײַזן זענען געשטיגן צוליב די עפּידעמיעס, וואָס האָבן אָנגעבראַכט אַ חורבן צווישן די היגע הירשן.

דער עלטער קומט אָן. עס איז קלאָר, אַז בײַנאַכט וועט מען קיין הירשן פאַר אונז נישט כאַפּן. עס וויל זיך אָבער די האָפענונג נישט אויפגעבן. איך וואַרט אויפ'ן אַלטן מיט אַ געדולדיגער אומ-געדולד.

ווען עס איז נאָר טונקל געוואָרן, איז ער אָנגעקומען מיט זײַן גאַנצן. ער איז אַרײַן אין משום. בעגריסט אַלעמען, זיך צוגעזעצט צום פײַער. מיר איז אויס-געפאַלן זײַן קלוג פנים.

— זאָגט איהם, — בעפעהל איך ניקי-פאָר'ן — אַז מען מוז קען בײַנאַכט נישט פערלירען!

— וואַרט... עס איז נאָך נישט בעקו-מען דער ריכטיגער מאָמענט. פריהער מוז מען עסן העכשערע.

דער גאַנצן אַ בראָט-פלייציגער פּאַ-[illegible]

ער—איז אויך אַרײַן אין משום. ער האָט זיך אויסגעטאָן ווייטע נאַסע שיך און צו-געזעצט זיך צום פײַער. האָט פאַר אַ שרעקליך פנים! קיין נאָז איז נישטאָ, די אויבערשטע ליפּ איז צושפּאָלטן און אויפגעהויבן. איך קעהר זיך אָפּ...

— איז איצט צײַט, ווי אָנצוהאָבן ספּירט!—פרעג איך ניקיפאָר'ן.

— פאַרשטעהט זיך, דערצו איז שטענ-דיג צײַט — ענטפערט ער.

איך האָב אַרויסגענומען פון קעשענע די פלאַש. די יונגע אָסטיאַקין האָט אָנ-געצונדן אַ שטענדעל, אַרויסגענומען פון קאָסטן אַ מעטאַלענע גלאָז. ניקי-פאָר האָט אויסגעציהט דאָס גלעזעל מיט אַ ברעג פון זײַן העמד און האָט אײַנ-געגאָסן דעם שנאַפּס. דאָס ערשטע גלאָז האָט מען דערלאַנגט דעם אַלטן. ער האָט שמײַכלענדיג אויסגעזויפט אַ גרוי-סע גלאָז 95-פּראָצענטיגען ספּירט. נאָך איהם האָט געטרונקען דער יונגסטער זוהן און שפּעטער האָט ער אַ לאַנגע צײַט געשפּיגען... נאָכדעם האָט געטרונ-קען דער אַרבייטער און צוגעשמאַקט מיט'ן קאָפּ. מען האָט אויך געגעבן דעם קראַנקען צו טרינקען, אָבער ער האָט דערלאַנגט אײַן זופּ און אָפּגעגעבן צו-ריק די גלאָז.

— א שטאַרקער בראָנפן!—האָט דער אַלטער געזאָגט.

— יאָ, ער איז שטאַרק!—האָט דער זוהן אויך צוגעגעבן.

— זעהר שטאַרק!—האָט דער אַרבייטער אויך מסכים געווען.

נאָכדעם האָט ניקיפאָר געטרונקען און האָט אויך צוגעגעבן, אַז דער בראָנפן איז אַ שטאַרקער. מען האָט צוגעגאָסן צו דעם ספּירט וואַסער און מען האָט ווײַ-טער געטרונקען. ענדליך האָט ניקיפאָר גענומען דעם אַלטן, האָט ער האָט גע-האָט אויפ'ן האַרצן.

— פּאַקאַ כאָזאַ, — האָט געענטפערט דער בעל-הבית.

— וואָס זאָגט ער? האָב איך גע-פרעגט דעם פורמאַן.

— ער זאָגט, אַז עס איז זעהר טײַער, ער וויל 30 רובל ביז'ן וואַחאַד.

— און ווען וועט מען כאַפּן די הירשן? — האָב איך געפרעגט.

— מאָרגען, ווען דער טאָג וועט זיך אָנהויבן גרויען.

— און איצט קען מען נישט?

ניקיפאָר האָט מיך אָנגעקוקט מיט אַ'אירישען שמייכעלע.

אַלע האָבן געלאַכט און געשאָקלט מיט די קעפּ אויף מיר. מיר האָבן דאָ געמוזט בלײַבן איבער נאַכט. איך בין אַרויס פון משום, בין אַ האַלבע שעה געגאַנגען אַהין און צוריק, נאָכדעם האָב איך זיך געלעגט אין מײַן שליטען שלאָפן.

(דאָס ווײַטערע קומט.)

לאדזער כראניק.

נאכ׳ן דיזשור אין די אמטייסען.

תינט דיזשורירען פאלגענדע אמטס־ענען: אנטאניעוויטש, מאביאגיצער 50. באנדזינסקי, פיעטריקאווער 164. שעקעלעוויטש, פשעיאזד 19. רעמביעלינסקי, אנדזשעיע 26. זונדעלעוויטש, פיעטריקאער 25. קאספערקיעוויטש, זגערזשער 54. ווראווקאווסקא, בזשעזשינער 56.

א נייער שטייער.

(ה) די שטייער־אפטלונג ביים מאגיסטראט האט אויסגערעכנט א מערשלאג דעם שטאט־ראט הענען שטייער פון אנצעבויטע פלעצער. דער דאזיגער שטייער וועט אויסמאכען 10 פראצ. פון דעם זעלבען מלוה־שען שטייער. די גרויס אין שטייער וועט מעסשטעלען א סמיעלע קעסיסע, וועס וועט אויך אויס־מעסטען די גרויס פון שטייער פון אנ־געוועגליכע גיסער און דעם לעקעל־שטייער. דער דאזיגער מערשלאג וועט בקרוב ארייגגעטראגען ווערען אין שטאט־ראט.

מאמיטעט צו בויען א גרויס שטעטיש שפיטאל.

(מ) אין שייכות מיט די אנגעהויבענע מערארבייטען פאר דער געווענדהייט־אפטלונג ביים מאגיסטראט ארום די פון א גרויס שטעטיש שפיטאל, האט דער מאגיסטראט בעשלאסען צו דעלעגירען אין בוי־קאמיטעט דעם וויצ־פרעזידענט ראפאלסקי, לאחניק ארדזבאסקי און לאזניק ד״ר מארגאליט.

„די וועלט, ווי איך זעה זי״

ערפאלגרייכע מארלעזונג פון פרץ הירשביין׳ס

(נ) דער „פילהארמאניע״ זאל אין נשלמעו אזאנד געווען אויפגעפולט אויפן העפטראט פון מערהסטען שרונפמשטע־לער פרץ הירשביין: „די וועלט ווי איך זעה זי״.

דער פעלופמער דיקטער, וועלכער האט דורכגערוחט פיל לעגדער און וועלט מולען האט און א פרעסטער פארם אויפגעגעבען זיינע אינטרעסאנטע און פעאטאלטיגען פון ארישטע, אמעריקא און מערב אינדיאנע, נעשטולדערט דעם לעבענס שטומער פון די פעלקער און ראסען און זיינע פשרעגעדיגע אין כעגעטוארט און אויסגעפיהרט, און ציוגען מחדש און מערב קומט אויף פאר א געוואלדיגער קאמף: דער מחדש רעכט זיך צו מערב, דער מערב בעגעט צום מזרח, אבער אונטער בנגע די אנדרע בעגעהט זיך פארזולטון.

הירשביין האט אויך געשילדערט די גרויסע ראל פון די יידען אין פון דער פרוי אין דעם אויפבוי פון לעגדער אין עולט מולען.

דער דערגער און בעראגטט געווארען מיט לאנג רויערנדע שטורמישע אויפ־ציעס.

אויספירליך וועלען מיר נאך שרייבען.

דאס וועט זיין א נאכט פון לעבענס־פרייד, די גרויסע פרעסע־רעדוטא.

די גרויסע פרעסע־רעדוטע! מאנטאג מונען, אז דאס וועט זיין א באל, וואו אלע וועלען זיך האלטען שטיף אין צע־רעמאניעל־דן, וועט מונען אויך האבען א גרויסען שעת. זשורנאליסטען האבען פאסט צערעמאניעס. זעט רע־ריכער נאנץ רחוק, לתנ לאזעה און לארשרונס, אונד וועט זיך דא וועלען, ווי נאר קומנטאל נישט! מוזיק און גע־מיטלעכע מחרח און מערב קומט אויף פאר א געוואלדיגער קאמף: דער מחדש רעכט זיך צו מערב, דער מערב בעגעט צום מזרח, אבער אונטער בנגע די אנדרע די אנדרע בעגעהט זיך פארזולטון.

הירשביין האט אויך געשילדערט די גרויסע ראל פון די יידען אין פון דער פרוי אין דעם אויפבוי פון לעגדער אין עולט מולען.

דער דערגער און בעראגטט געווארען מיט לאנג רויערנדע שטורמישע אויפ־ציעס.

אויספירליך וועלען מיר נאך שרייבען.

„מאדאם בוטערפליי״ אין שמאכישען מעאטער.

קומערדיגען מיטוואך און דונערשטאג פחתרט אויף די הונט אפשרן געזעלשאפט און שטאמישען טעאטער די הערלוכע אפערע „מאדאם בטערפליי״. די חיפס־דאלס קרעאירט די קעלאבטע לארזאר אפערן זינגערין און נפעטאנטע אנטפע־רעטאטערין פון אפשרן ארישען פריי־מראגוסלאוט אלעמאנ.

ווען איהר געהט אין ביעער דיי נאם,

ריכט מיט אפענע אויגען: איהר קענט בלייבען אנ׳אייביגער כאלימע. אדער גאר געפינען דעם טויט. היט זיך, כזעי זאל איך ווישט איבערהאהרען

זיידערמאן און חנה לערנער געקומען קיין לאדז.

אויף דער אינלאדונג פון מעצענאט־דירעקטאר ח׳ בזומאן זענען נעכטען געקומען קיין לאדז די אין לאדז זעהר בעליבטע און מעפולערע ארטיסטען דוד זידערמאן און חנה לערנער.

דוד זידערמאן איז בעקאנט דעם לע־דזער פובליקום אלס אייגער פון דירעקטאר ח׳ בזומאן זענען נעכטען געקומען קיין לאדז די אין לאדז זעהר בעליבטע און מעפולערע ארטיסטען דוד זידערמאן און חנה לערנער.

דוד זידערמאן איז בעקאנט דעם לע־דזער פובליקום אלס אייגער פון דירעקטאר ח׳ בזומאן זענען נעכטען געקומען קיין לאדז די אין לאדז זעהר בעליבטע און מעפולערע ארטיסטען דוד זידערמאן און חנה לערנער.

דוד זידערמאן איז בעקאנט דעם לע־דזער פובליקום אלס אייגער פון דער אינטערעסאנטער פון יודישען בעקער־מיט־מער־מעראיין און פון פוילישען בעקער־בעך, פון קלאסען־מעראיין פון די אר־בעטער יודישע בעצירעסען־זינגער. ער שפילט תפידים גרויס ערפאלג, ערשטע לימהאבער ראלען.

לעצטענס האבען זידערמאן און לער־נער געמעטערט גרויסע מריאומפען אין בוענאס אירעס און בערלין.

זיידערמאנ׳ס טרופע הויבט אן צו שפילען אין „פילהארמאניע״ דעם 3־טען מערץ. די פרופע איז פערזיכט מיט א געקליבענעם רעפערטואר פון די בעסטען און נעמעסטע יודישע אעטיקען.

גייסטיגע ארבייטער

מענען זיך היילן אין דער קראנקן־קאסע נאך 7 אוז.

(ז) אויף דער לעצטער ווצונג פון דער קראנקען־קאסע־מערהאלטונג איז בעשלאס־סען געווארען צו געבען א מעגליכקייט די נייטיגע ארבייטער, וועס זענען בע־שעפטיגט ביז 7 — 6 אין אוונד, זיך צו קענען הייל אין די אמבולאטאריומ׳ס נאך דער דאזיגער צייט.

וועז איהר געהט אין ביעער דיי נאם,

ריכט מיט אפענע אויגען: איהר קענט בלייבען אנ׳אייביגער כאלימע. אדער גאר געפינען דעם טויט. היט זיך. כזעי זאל איך ווישט איבערהאהרען

זיידערמאן און חנה לערנער געקומען קיין לאדז.

אויף דער אינלאדונג פון מעצענאט־דירעקטאר ח׳ בזומאן זענען נעכטען געקומען קיין לאדז די אין לאדז זעהר בעליבטע און מעפולערע ארטיסטען דוד זידערמאן און חנה לערנער.

דוד זידערמאן איז בעקאנט דעם לע־דזער פובליקום אלס אייגער פון דער אינטערעסאנטער פון יודישען בעקער־מיט־מער־מעראיין און פון פוילישען בעקער־בעך, פון קלאסען־מעראיין פון די אר־בעטער יודישע בעצירעסען־זינגער. ער שפילט תפידים גרויס ערפאלג, ערשטע לימהאבער ראלען.

לעצטענס האבען זידערמאן און לער־נער געמעטערט גרויסע מריאומפען אין בוענאס אירעס און בערלין.

זיידערמאנ׳ס טרופע הויבט אן צו שפילען אין „פילהארמאניע״ דעם 3־טען מערץ. די פרופע איז פערזיכט מיט א געקליבענעם רעפערטואר פון די בעסטען און נעמעסטע יודישע אעטיקען.

וואס ווערט היינט געשפילט?

ארט א: — „סאלעם אלעיכעם״.
שעטיש־מעאטער: „נרוצע ריבי״
מאפולארני: — „גרעדשוא 18 "קריסיא לעטנישאנקא״.
קאמער־מעאטער: „ניקאיפרנע״.
גאנג — „ליבע! נעמט ארונטער די מאסקע״.
סטלענדיר — „די רויטע שנ־צערין״.
גראנד־קינאו — דעם נייטעם פון דער ליבע״
אדעון:
קרסטאל: „1000 געסטהרען״
טשאר: — דער מיליאנסער גנב פון דער וועלט״.
אפלא: — מעטער דער גרויסער
שעטיש קינאו: — „אין דערט״; „מרשה׳ס פרוי״. מאר יוגנד: גיעבעו־מיעפשני מעצאלונגען.

פראנצויזישער בילדונג־ און קונסט־מיניסטער דע מאנזי וועגען מוזיריצי מינקאווסקי.

אין זוטעגאנג מיט דער כולדער־אויסשטעלונג פון בעיתמאן יוזעפ קינסלער פ. מינקאווסקי און ווארשא און לודז, האט דער גייזעלנע פראנצויזישער מיניסטער פון בילדונג און קונסט מאנזי אויפגעגעבען א זיצונג אין דער אויפגעלייכטער אויסשטעלונג פון מינקאווסקי׳ס ווערק. דער דאזיגער קינסלער לעגט אויף די ליבען פון אנדערע, אזוי מענשליך, אזוי אינטענסיוו. און דאס אין א צייט, וועס די מאחלער בעציהען זיך מיט גרינג־שעצונג צו: אינדיווידואליזם פון זייערע איתם, די אנדערע גרויסע מענשען די פחרים־קאסטא, נעפינען מינקאווסקי׳ס ווערק א פלעץ אין די זאמלונגען פון מענשען מיט א וואהרים הארץ און גרוי־סען קינסטלערישען געשמאק.

כ׳קען זאגען פארטרעטען, וועס זענען אזוי דורכדרינגליך, אזוי מענשליך, אזוי איינגענארטיג. און דאס אין א צייט, וועס די מאחלער בעציהען זיך מיט גרינג־שעצונג צו: אינדיווידואליזם פון זייערע מדעלען. דער דאזיגער קינסלער לעגט ארויף א סטעמפעל פון שטלקעס אויף די ליבען פון אנדערע. ער האט עפיס אנ׳אייגענארטיגען אופן פון מעלען די נשמה. אנשטאט די גראפליכע בעטע־גונגען פון פנים. די פרוי, הערמאנ׳ס בעהאלטענע נשמה קען נישט די באגע־ליטעט פון אונטערע טעג. רעקט אויף איהר רעזעלהאפטען כאראקטער. איהר אונטערבאוארע אינטאמקייט אויף מינקאו־סקי׳ס געמעלען.

דאס יודישע פראבלעם! קיינער האט עס נישט בעסער אויסגעמאסט, ווי דער, וואס שעהט נישט אין קאנטאקט מיטן מענשליכען טומעל, אבער הערמאנ׳ס אויגען האבען אויפגעדעקט די פורות אין דער פשיכע פון זיין ראסע.

זאל־ושע מען לויב אנגענומען הערען אלס א הבטחה. כ׳האט ענטדעקט מינ־קאווסקין אין ווארשא. כ׳האב איהם רעקאמענדירט אין אונטערגעשטיצט אין פאריז. ער איז הערט. אז די פוילישע און יודישע געזעלשאפט זאל לעגען אויף איהם גרויס אכט. זיינע אויסצרגעוועהנ־ליכע פעהיגקייטען אין מעלות האב איך, ווי געהעריג אנגעגעבען.

דע מאנזי

ב. מיניסטער פאר קונסט און בילדונג אין פראנקרייך.

אומזאץ־שטייער קיין ביז׳ו 1. מערץ צעלעגט ווערען איז ראטעס.

(ו) דאס פינאנץ־מיניסטעריום האט מונאנדערגעשיקט צו די פינאנץ־קאמערן אנגעגעבען צירקולער: 1) די פינאנץ־אמטען ווערען בעפולמעכטיגט צו צעלע־גען אויף ראטעס אין משך פון איצטי־גען בודזשעט־יאהר ד. ה. ביז׳ו 31. מערץ 1928 דעם מערלעגענעם אומזאץ־שטייער אהן אונטערשיד פון דער גרויס פון דער סומע, זי טאר יעדענפאלס נישט איבערשטייגען צוזאמען מיט די קאפי־טאלע הוספות 100 פראצענט פון אויס־מעסט פון דאזיגען שטייער אין לעצטען יאהר.

מערשלאגען ווערען צעלעגען אויף ראטעס דעם דאזיגען מערלעגענעם שטייער. וועס מאכט אויס העכער 100 פראצ. פון יעהרליכען שטייער־אויסמעסט דארפען צוגעשטעלט ווערען די בעטרע־פענדע פינאנץ־קאמערן. 2) די פינאנץ־אמטען ווערען בעפולמעכטיגט צו צעלע־גען אויף ראטעס ביז׳ו 1. אקטאבער 1928 דעם מערלעגענעם אומזאץ־שטייער וועס מאכט אויס העכער 100 פראצענט פון דעם בעטרעפענדען יעהרליכען שטייער־אויסמעסט אין לעצטען שטייער־יאהר, און שטענט יעדענפאלס נישט איבער די סומע פון 30 מיליאנד זל.

אפעלאציע אויפ׳ן הכנסה־שטייער.

די פולמאכטען פון דער אפעלאציע־קאמיסיע.

(ו) אין 15. נומער פון „דזיענניק אוס־טאוו״ איז פערעפענטליכט א מערארדנונג פון פלוכת־פרעזידענט, וועס מיטרט ארויס אין אויסטאט וועגען הכנסה־שטייער מעל־נענדע נייע טערשרישטען: בעים בע־ראכטען די אפעלאציעס אין די אפע־לאציע־קאמיסיע נישט געבונדען נישט איש׳ן בעשלוס פון דער 1־טער אינס־טאנץ אין נישט מיט׳ן בעשלוס פון מער־היצענדער פון דער שאצונגס־קאמיסיע איז בהעגיג פון פאקטישען און רעכט־ליכען מצב בעשטעהענד זי, אדער די ענדערונג דעם בעשלוס, נעגען העלכען עס הערט אפעלירט.

אויב אבער די אפעלאציע־קאמיסיע, וועס ערלעדיגט אנגעסיג די אפעלאציע פון שטייער־צאהלער איבערצייגט זיך, אז דער אויסגעמעסענער שטייער איז זו גרויס.

דאן מעגען די קאמיסיע עס די אפע־לאציע און זי גיט דעם ענין איבער אין דער ערשטער אינסטאנץ, כדי צו ער־געבען דעם אויסמעסט פון שטייער.

בעגען דער דעציזיע פון דער אפע־לאציע־קאמיסיע, דיגט דאס רעכט די שטייער־צאהלער אזוי גיט זי דעם מער־זיצענדען פון דער אפעלאציע־קאמיסיע, ארמיגצוטראגען א אנקלאגע אין העכסטען אדמיניסטראטיוען טריבונאל.

די מערארדנונג פון ארטן אין קראטאו, מיט׳ן טאג וועז זי איז מערפענטליכט געווארען מיט מערפליכטענדער קראפט, ד. ה. דעם 1. יאנואר.

—=0=—

לעזט, אבאניירט
— דאס —
„לאדזער טאגעבלאט״.

דאס וועט זיין א נאכט פון לעבענס־פרייד, די גרויסע פרעסע־רעדוטא.

די גרויסע פרעסע־רעדוטע! מאנטאג מונען, אז דאס וועט זיין א באל, וואו אלע וועלען זיך האלטען שטיף אין צע־רעמאניעל־דן, וועס מונען אויך אויס־ציעלע פרעסע־בעגעגעניסען. דאס וועט זיין א גרויסען שעת. זשורנאליסטען האבען פאסט צערעמאניעס. זעט רע־ריכער נאנץ רחוק, לתנ לאזעה און לארשרונס, אונד וועט זיך דא וועלען, ווי נאר קומנטאל נישט! מוזיק און גע־מיטלעכע מחרח און מערב קומט אויף פאר א געוואלדיגער קאמף: דער מחדש רעכט זיך צו מערב, דער מערב בעגעט צום מזרח, אבער אונטער בנגע די אנדרע בעגעהט זיך פארזולטון.

הירשביין האט אויך געשילדערט די גרויסע ראל פון די יידען אין פון דער פרוי אין דעם אויפבוי פון לעגדער אין עולט מולען.

דער דערגער און בעראגטט געווארען מיט לאנג רויערנדע שטורמישע אויפ־ציעס.

אויספירליך וועלען מיר נאך שרייבען.

מאדאם בוטערפליי״ אין שמאכישען מעאטער.

קומערדיגען מיטוואך און דונערשטאג פחתרט אויף די הונט אפשרן געזעלשאפט און שטאמישען טעאטער די הערלוכע אפערע „מאדאם בטערפליי״. די חיפס־דאלס קרעאירט די קעלאבטע לארזאר אפערן זינגערין און נפעטאנטע אנטפע־רעטאטערין פון אפשרן ארישען פריי־מראגוסלאוט אלעמאנ.

די לעצטע זיצונג פון דער אלטער קהלה־פערוואלטונג.

מינצבערג און מאקאווער בלייבען ביידע פרנסים.

(ג) נשלמע פריה האט דער פארזי־צענדער פון דער לאמוסיע, וועס האט זיך פערנומען מיט די וואהלען פון דע־קהלה פערוואלטונג, די מערשלאג, אר־בעטשוסקי צום פרעזעס פון דער בוי־אינמאנער פערוואלטונג אלע אנטשען, וואס האבען א שיילות צו די רעכטגע־פיהרטע פרנסים וואהלען. און הכסם מיט די וואהל פארשרופען ווערען די אלע מאכטריאלען בעשארטע נעווארען צו פרעזעס רום און א פערוואלטונג־מאג־יעריס.

פארזיצענדער ה׳ מערעלסאן האט געלעזען אויף צוגעשיקט צום רעגרעס־לאמוסיע א מומסטלונג וועגען די אלע ארלגעהיריגע פארמאלוסעטען.

דער בוי־אינמאנער פארזיצענדער פון דער קהלה־פערוואלטונג, ד׳ מינצבערג, האט זיך פערשיקען מיט די וואהלען פון דע־קהלה פערוואלטונג, ד׳ מינצבערג, אר־בעטשוסקי צום פרעזעס פון דער בוי־אינמאנער פערוואלטונג אלע אנטשען, וואס האבען א שיילות צו די רעכטגע־פיהרטע פרנסים וואהלען. און הכסם מיט די וואהל פארשרופען ווערען די אלע מאכטריאלען בעשארטע נעווארען צו פרעזעס רום און א פערוואלטונג־מאג־יעריס.

ד׳ מינצבערג ד׳ מערעלסאן האט געלעזען אויף צוגעשיקט צום רעגרעס־לאמוסיע א מומסטלונג וועגען די אלע ארלגעהיריגע פארמאלוסעטען.

דער בוי־אינמאנער פארזיצענדער פון דער קהלה־פערוואלטונג, ד׳ מינצבערג, ווענדעט זיך מיט דע־וואהלען פון דע־קהלה פערוואלטונג, ד׳ מינצבערג, אר־בעטשוסקי צום פרעזעס פון דער בוי־אינמאנער פערוואלטונג אלע אנטשען, וואס האבען א שיילות צו די רעכטגע־פיהרטע פרנסים וואהלען. און הכסם מיט די וואהל פארשרופען ווערען די אלע מאכטריאלען בעשארטע נעווארען צו פרעזעס רום און א פערוואלטונג־מאג־יעריס.

ד׳ מינצבערג ד׳ מערעלסאן האט געלעזען אויף צוגעשיקט צום רעגרעס־לאמוסיע א מומסטלונג וועגען די אלע ארלגעהיריגע פארמאלוסעטען.

דערנאך ווערט די פרעזעס פון דער אינמאנער פארזיצענדער פון דער קהלה־פערוואלטונג, ד׳ מינצבערג, אר־בעטשוסקי צום פרעזעס פון דער בוי־אינמאנער פערוואלטונג אלע אנטשען, וואס האבען א שיילות צו די רעכטגע־פיהרטע פרנסים וואהלען. און הכסם מיט די וואהל פארשרופען ווערען די אלע מאכטריאלען בעשארטע נעווארען צו פרעזעס רום און א פערוואלטונג־מאג־יעריס.

פרעזעס־וואהל אין דער אלטער קהלה־פערוואלטונג.

(ג) בעתע דער פראגע מעצענ־מאקאווער ווערען מיר גשואיר פון קאס פעסטעטע פועלען, אז ליט אלע פאר־אויסזעה בעגען ווענען פארזאן שאפטען, אז בזוגע שוואגערס זאלען בלייבען און דער קהלה פערוואלטונג, וועל זו זענען ארובים פון פארשען גשפר אין יאהר גנוט שוין נושט אזן יכלר פארטעל אויף א „פוזטמיע״.

אומזאץ־שטייער קיין ביז׳ו 1. מערץ צעלעגט ווערען איז ראטעס.

(ו) דאס פינאנץ־מיניסטעריום האט מונאנדערגעשיקט צו די פינאנץ־קאמערן אנגעגעבען צירקולער: 1) די פינאנץ־אמטען ווערען בעפולמעכטיגט צו צעלע־גען אויף ראטעס אין משך פון איצטי־גען בודזשעט־יאהר ד. ה. ביז׳ו 31. מערץ 1928 דעם מערלעגענעם אומזאץ־שטייער אהן אונטערשיד פון דער גרויס פון דער סומע, זי טאר יעדענפאלס נישט איבערשטייגען צוזאמען מיט די קאפי־טאלע הוספות 100 פראצענט פון אויס־מעסט פון דאזיגען שטייער אין לעצטען יאהר.

מערשלאגען ווערען צעלעגען אויף ראטעס דעם דאזיגען מערלעגענעם שטייער. וועס מאכט אויס העכער 100 פראצ. פון יעהרליכען שטייער־אויסמעסט דארפען צוגעשטעלט ווערען די בעטרע־פענדע פינאנץ־קאמערן. 2) די פינאנץ־אמטען ווערען בעפולמעכטיגט צו צעלע־גען אויף ראטעס ביז׳ו 1. אקטאבער 1928 דעם מערלעגענעם אומזאץ־שטייער וועס מאכט אויס העכער 100 פראצענט פון דעם בעטרעפענדען יעהרליכען שטייער־אויסמעסט אין לעצטען שטייער־יאהר, און שטענט יעדענפאלס נישט איבער די סומע פון 30 מיליאנד זל.

אפעלאציע אויפ׳ן הכנסה־שטייער.

די פולמאכטען פון דער אפעלאציע־קאמיסיע.

(ו) אין 15. נומער פון „דזיענניק אוס־טאוו״ איז פערעפענטליכט א מערארדנונג פון פלוכת־פרעזידענט, וועס מיטרט ארויס אין אויסטאט וועגען הכנסה־שטייער מעל־נענדע נייע טערשרישטען: בעים בע־ראכטען די אפעלאציעס אין די אפע־לאציע־קאמיסיע נישט געבונדען נישט איש׳ן בעשלוס פון דער 1־טער אינס־טאנץ אין נישט מיט׳ן בעשלוס פון מער־היצענדער פון דער שאצונגס־קאמיסיע איז בהעגיג פון פאקטישען און רעכט־ליכען מצב בעשטעהענד זי, אדער די ענדערונג דעם בעשלוס, נעגען העלכען עס הערט אפעלירט.

אויב אבער די אפעלאציע־קאמיסיע, וועס ערלעדיגט אנגעסיג די אפעלאציע פון שטייער־צאהלער איבערצייגט זיך, אז דער אויסגעמעסענער שטייער איז זו גרויס.

דאן מעגען די קאמיסיע עס די אפע־לאציע און זי גיט דעם ענין איבער אין דער ערשטער אינסטאנץ, כדי צו ער־געבען דעם אויסמעסט פון שטייער.

בעגען דער דעציזיע פון דער אפע־לאציע־קאמיסיע, דיגט דאס רעכט די שטייער־צאהלער אזוי גיט זי דעם מער־זיצענדען פון דער אפעלאציע־קאמיסיע, ארמיגצוטראגען א אנקלאגע אין העכסטען אדמיניסטראטיוען טריבונאל.

די מערארדנונג פון ארטן אין קראטאו, מיט׳ן טאג וועז זי איז מערפענטליכט געווארען מיט מערפליכטענדער קראפט, ד. ה. דעם 1. יאנואר.

—=0=—

לעזט, אבאניירט
— דאס —
„לאדזער טאגעבלאט״.

Prawdziwą przyjemnością

jest pranie mydłem Jeleń-Schicht. Skutki prania mydłem żłem nie są odrazu widoczne. Dopiero później spostrzega się szkody, wyrządzone bieliźnie. A wszak bielizna jest wielkim i drogocennym skarbem każdej gospodyni. Mydło Jeleń-Schicht, wyrabiane z najlepszych surowców, jest łagodne oraz wydajne. Fakt, że jest ono używane od dziesiątków lat przez miliony doświadczonych gospodyń, jest rękojmią jego dobroci. We własnym interesie kupujcie jedynie

Mydło Jeleń Schicht

פלוצלונג געשטארבען א דאקטאר פון קראנקען־קאסע.

(:) עהערגעלסען אזעגר אין פלוצלונג געשטארבען אין זיין וואוינונג אויף שענ־קשוטסס 37 ד״ר מערוצון יאנוב קאהן. דר מערוצונגשע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דער טויט איז אנ־געשטאנען צוליב אנגערלבען אויס־

פראנצויזישער בילדונג־ און קונסט־מיניסטער דע מאנזי וועגען מוזיריצי מינקאווסקי.

אין זוטעגאנג מיט דער כולדער־אויסשטעלונג פון בעיתמאן יוזעפ קינסלער פ. מינקאווסקי און ווארשא און לודז, האט דער גייזעלנע פראנצויזישער מיניסטער פון בילדונג און קונסט מאנזי אויפגעגעבען א זיצונג אין דער אויפגעלייכטער אויסשטעלונג פון מינקאווסקי׳ס ווערק. דער דאזיגער קינסלער לעגט אויף די ליבען פון אנדערע, אזוי מענשליך, אזוי איינגענארטיג. און דאס אין א צייט, וועס די מאחלער בעציהען זיך מיט גרינג־שעצונג צו: אינדיווידואליזם פון זייערע מדעלען. דער דאזיגער קינסלער לעגט ארויף א סטעמפעל פון שטלקעס אויף די ליבען פון אנדערע. ער האט עפיס אנ׳אייגענארטיגען אופן פון מעלען די נשמה. אנשטאט די גראפליכע בעטע־גונגען פון פנים. די פרוי, הערמאנ׳ס בעהאלטענע נשמה קען נישט די באגע־ליטעט פון אונטערע טעג. רעקט אויף איהר רעזעלהאפטען כאראקטער. איהר אונטערבאוארע אינטאמקייט אויף מינקאו־סקי׳ס געמעלען.

דאס יודישע פראבלעם! קיינער האט עס נישט בעסער אויסגעמאסט, ווי דער, וואס שעהט נישט אין קאנטאקט מיטן מענשליכען טומעל, אבער הערמאנ׳ס אויג־גען האבען אויפגעדעקט די פורות אין דער פשיכע פון זיין ראסע.

זאל־ושע מען לויב אנגענומען הערען אלס א הבטחה. כ׳האט ענטדעקט מינ־קאווסקין אין ווארשא. כ׳האב איהם רעקאמענדירט אין אונטערגעשטיצט אין פאריז. ער איז הערט. אז די פוילישע און יודישע געזעלשאפט זאל לעגען אויף איהם גרויס אכט. זיינע אויסצרגעוועהנ־ליכע פעהיגקייטען אין מעלות האב איך, ווי געהעריג אנגעגעבען.

דע מאנזי

ב. מיניסטער פאר קונסט און בילדונג אין פראנקרייך.

קאנפערענץ וועגען א סאניטאר־טעכניש־שע קאמיסיע.

(ו) עהערגעכטען איז אין מאגיסטראט אנגעקומען מערזיך פון וויצ־פרעזידענט ראפאלסקי מערגעקומען א קאנפערענץ וועגען שאפען א טעכניש־סאניטארע קו־מיסיע אויף צו מאכען קאנטראלע אין די בעקערייען. אין דער דאזיגער קאנ־פערענץ האבען זיך בעטייליגט צו 4 מארשטאהר פון יודישען בעקער־מיט־מער־מעראיין און פון פוילישען בעקער־בעך, פון קלאסען־מעראיין פון די אר־בעטער יודישע בעצירעסען־זינגער. ער שפילט תפידים גרויס ערפאלג, ערשטע לימהאבער ראלען.

לעצטענס האבען זידערמאן און לער־נער געמעטערט גרויסע מריאומפען אין בוענאס אירעס און בערלין.

זיידערמאנ׳ס טרופע הויבט אן צו שפילען אין „פילהארמאניע״ דעם 3־טען מערץ. די פרופע איז פערזיכט מיט א געקליבענעם רעפערטואר פון די בעסטען און נעמעסטע יודישע אעטיקען.

—=0=—

וואס ווערט היינט געשפילט?

ארט א: — „סאלעם אלעיכעם״.
שעטיש־מעאטער: „נרוצע ריבי״
מאפולארני: — „גרעדשוא 18 "קריסיא לעטנישאנקא״.
קאמער־מעאטער: „ניקאיפרנע״.
גאנג — „ליבע! נעמט ארונטער די מאסקע״.
סטלענדיר — „די רויטע שנ־צערין״.
גראנד־קינאו — דעם נייטעם פון דער ליבע״
אדעון:
קרסטאל: „1000 געסטהרען״
טשאר: — דער מיליאנסער גנב פון דער וועלט״.
אפלא: — מעטער דער גרויסער
שעטיש קינאו: — „אין דערט״; „מרשה׳ס פרוי״. מאר יוגנד: גיעבעו־מיעפשני מעצאלונגען.

פלוצלונג געשטארבען א דאקטאר פון קראנקען־קאסע.

(:) עהערגעלסען אזעגר אין פלוצלונג געשטארבען אין זיין וואוינונג אויף שענ־קשוטסס 37 ד״ר מערוצון יאנוב קאהן. דר מערוצונגשע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דער טויט איז אנ־געשטאנען צוליב אנגערלבען אויס־

קאנפערענץ וועגען א סאניטאר־טעכניש־שע קאמיסיע.

(ו) עהערגעכטען איז אין מאגיסטראט אנגעקומען מערזיך פון וויצ־פרעזידענט ראפאלסקי מערגעקומען א קאנפערענץ וועגען שאפען א טעכניש־סאניטארע קו־מיסיע אויף צו מאכען קאנטראלע אין די בעקערייען. אין דער דאזיגער קאנ־פערענץ האבען זיך בעטייליגט צו 4 מארשטאהר פון יודישען בעקער־מיט־מער־מעראיין און פון פוילישען בעקער־בעך, פון קלאסען־מעראיין פון די אר־בעטער יודישע בעצירעסען־זינגער. ער שפילט תפידים גרויס ערפאלג, ערשטע לימהאבער ראלען.

לעצטענס האבען זידערמאן און לער־נער געמעטערט גרויסע מריאומפען אין בוענאס אירעס און בערלין.

זיידערמאנ׳ס טרופע הויבט אן צו שפילען אין „פילהארמאניע״ דעם 3־טען מערץ. די פרופע איז פערזיכט מיט א געקליבענעם רעפערטואר פון די בעסטען און נעמעסטע יודישע אעטיקען.

פראיעקט פון אינדוסטריעלער צו פערקלענערן די ארבייטסלאזיגסייט.

אנשטאט געלד פאר׳ן ארבייטסלאזען-פאנד — פרעדיטען פאר פאבריקאנטען.

(§) א גרופע לאדזער פאבריקאנטען האט זיך געווענדעט מיט א מעמאריאל צו דער ווארשעווער רעגירונג מיט א פארשלאג אויפצוגעבן דאס ארבייטסלאזען-פאנד אין האנדען געבען אן ארבייט פאר א נארמאלען לוין, מיט דעם אנטלאפן דרי טעג אין וואך.

די פראיעקטן גיבער האלטען, אז דער ארבייטסלאזען-פאנד דארף דאנקען דאס ארבייט געבען די פאבריקען, וועלכע זאלען אויפנעמען אלע ארבייטער, וועלכע זאלען פרעדיטירען אזא צאל ארבייטער, וועלכע זאלען ארבייטן אין דער פאבריק.

אין פראיעקט האט אן אנדער אופן אויפגענומען אז מען זאל אויפהערן מיט דער פאבריקאציע פון ווארן, וועלכע זאלען נישט פערקויפט ווערן אין לאדז, ווייל אין לאדז איז שוין גענוג פון אלע ווארן, אבער אין אנדערע שטעט פעלט אלעס.

אין דער פרעדיטירונג פון פאבריקאנטען זאלן אויך אריינגענומען ווערן אלע ארבייטער, וועלכע זאלען ארבייטן אין דער פאבריק.

אין דער פרעדיטירונג פון פאבריקאנטען זאלן אויך אריינגענומען ווערן אלע ארבייטער, וועלכע זאלען ארבייטן אין דער פאבריק.

א 15-יעהריגע שילעריו פער׳סמ׳ט זיך ווייל זי וויל נישט געהן איז שולע.

(§) נעכטן האט אויף פאפארסקא 47 זיך אנגעשטעלט א פרישטערנדיג מיידעל. די 15-יעהריגע גענעפאאוא ראגאלסקא האט זיך פער׳סמ׳ט מיט קאר־בול און איז אין א האנטונגסלעזען צו־שטאנד אנגעפיהרט געווארען אין שמי־טעל.

ווי די פאליציאנישע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט זענען די סבות פון זעלבסמערד געווען אויסערגע־וועהנליך כארעקטעריסטישע. די זעלבסמ־פערדערין איז א שילערין פון א מעלקי־שול. די האט זיך נישט גערן געלערנט און אנשטאט אין דער שול, פלעגט זי געהן שפאצירען אזן מען האט זי אנט אין שול נישט געזעהן צו צוויי און 3 טעג.

צוליב דעם פלעגען די עלטערן אנט בעשטראפט ווערן צו בעצאהלען גלד־שטראפען. דאס מעדעל אין טרעף פאר׳ן פאטער איז געווארען זעהר פערצווי־פעלט, האט זיך געקויפט אין אפטיק קארבאל און זיך פער׳סמ׳ט.

מילכיגס איז לאדז זאל ווערען ביליגער.

(מ) נעכטן איז אין מאגיסטראט אפגעהאלטען געווארען א קאנפערענץ וועגען אנגעמען מיטלען צו פערארגען די שטאט מיט בולג מילכיגס, וויי פיטער, מולי, אויטר א. א.

עס זענען ארויסגעשטעלט געווארען א רייה פלעגער צו שאפען אמול הזקן מילכיגס רעזערוועז א. א. צום סוף אויס־בעשלאסען געווארען זוך צו ווענדען זיך ווארשאווער ווארשאווא צו רעגולירען דעם פלעגער.

—0—

אויף די טרעפלעך פון די טראמוואיען טאר מען נישט שטעהן.

(§) לוים א פערארדנונג פון לאדזער פאליצייפראזידיום ה׳ עלזשטערינ־דזשעלסקי אין פערבאטען צו שטעהן אויף די טרעפלעך פון די טראמוואיען בעת׳ פאהרען. פאר נישט אבהיטען די פערארדנונג וועלען די פאליצאנטען בע־שטראפט ווערען. דעכלעכען זעהען די שאפערען מחייב אויצוהאלטען די אי־טאם בעי די טראמוואי סטאציעס, בעת דער טראמוואי שטעהט. די אויטאם טראמוואי, באם דער לעצטער פאהרט צו צו דער סטאציע. דער שוועל פון דער פערארדנונג איז צו פערהינדערן אז צו אנקלאגען, ווי ס׳האבען לעצטנס פאל כורם.

וועז איהר געהט אריבער די גאס,

קוקט מיט אפענע אויגען; איהר קענט בלייבען אז׳אויבגער קעלי־קע, אדער גאר געפינען דעם טויט.

היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען!

מתקבלת החתימה על

דבר

עתון פועלי ארץ ישראל

תנאי החתימה:
לשנה 13 דולרים,
לחצי שנה 7 דולרים,
לרבע שנה 4 דולרים.

המו״ל:
„חברת העובדים בא״י״
העורך: ב. כצנלסון.

„DAVAR" Palestine Labour Daily
המען: תל־אביב, ת.ד. 100 Tel-Aviv, Palestine. P. O. B. 100

„דבר״ הוא עתון מדיני וספרותי, אינפורמטיבי ואמיתי, בלתי תלוי בשום מיסד ומפלגה, ושוקד על מפעלו של צבור הפועלים בארץ־ישראל.

בכל יום ששי מצורף לעתון מוסף ספרותי.

גליון להתנמא נשלח חנם לכל דורש.

הזדמנות יוצאת מן הכלל למודעות!
„דבר״ נקרא בכל נקודות הארץ ונפוץ בכל הלקי התבל!

חפציך הלודזאי: י. גולדין, פולודניובה 23.

פאדקאוועס

STALMET

געשמידמע - געשטאנצטע
פון אלערליי מיפען
האצעלעס שמאלענע, מעמפע
און שארפע מיט דער מארקע „S.
עמפעהלט:
פאבריק פון דראט, פאד־
קאוועס און האצעלעס
Stalmet
w Tomaszowie Mazow. biuro: Warszawa, Leszno 56 — tel. 231-11. —

בעקאנטמאכונג.

אויפ׳ן גרונד פון דער פערארדנונג פון ה׳ בילדונגס-מיניסטער בנוגע דעם רעגולירן פון די וואהלען פערפענסליכט די קהלת-פערוואלטונג דעם אויסגאנג פון די וואהלען צו דער קהלת-פערוואלטונג, וועלכע זענען פארגעקומען ד. 14 פעברואר 1928.

פון דער ליסטע 1:
א) גוימאן גרשון
ב) בוזעזשינסקי אברהם
ג) האפמאן ראובן

פון דער ליסטע 2:
א) מינצבערג יעקב לייב
ב) בערגער לייזער הענדך
ג) שוטצלאוטסקי ישעי׳
ד) וויידיסלאוטסקי אהרן יוסף
ה) ליבערמאן שמואל
ו) זאמערפעלד מרדכי מענדיל
ז) פליוטצקי לייזער
ח) חוצמאן יוסף

פון דער ליסטע 3:
א) רוס בנימין
ב) מצקאווער מענדיל

פון דער ליסטע 4:
זעלמאנאוויץ אברים אלעזר

פון דער ליסטע 5:
ציטרינבוטסקי יחיאל משה

די פערוואלטונג כנ״ל דער יודישער קהלה
אין לאדז.

אכטונג „בית־לחם״

חסכאדניא 70.

די אלע וועלכע האבען זיך אנגעשריבען אויף צו בעקומען פראדוקטען אויף שבת ווערען געבעטען צו קומען היינט דאנערשטאג פון 5 ביז 9 אוהנד. מ׳בעט מיטצובארענגען די טאלאנען.
אינשרייבונגען קומען פאר יעדען דינסטאג פון 5 ביז 9 אוהנד.

די פערוואלטונג.

Zjednoczone Fabryki Maszyn
„UNIA"
dawn. C. Blumwe i Syn, Sp. Akc.
BYDGOSZCZ-WILCZAK
די עלטסטע אין פולען ספעציאל-מאשינען-פאבריק
ליפערט אלס ספעציאליטעט:
מאסלעטע איינריכטונגען
פאר האלץ - פעארבייטונג.
מיט אנפראגען זיך צו ווענדען צום פערטרעטער:
Inżynier G. Praszkier,
Łódź, Zawadzka 16a
Tel. 27-52.

דרוקזאכן

אלערליי

חשבון שעל און פראספעקט
אין דער מיינסטער אויס־
פיהרונג און די מעדיזנסקע
שריפט אויסגעפערטיגט.

כלעפסידרעס
(מאדעס-אנצייגען)
ווערען אין פערליך פון
2 שעה געדרוקט און
אויסגעקלעבט איבער דער
גאנצער שטאט.

בוכדרוקעריי
ע. און מ. האמבורסקי
פיעטריסאווער 16, טעל. 47.

פאבראוועט פון

1905, 1907, 1908!

ס׳איז צייט אנצוגעבען פראגיקס הענגען אדרעשעניקס פאר אייזיגע שפיזער. אין די פעניגס אינפארמירט און שרייבט דאס לאנגיהריגע קאנפעקציאנס ביורו

„ארזוף", זאכאדניא 36.

לעמשניצע

17 זגערסקא 17, טעל. 16-33.

אלערלי קראנקהייטען ווערען עפטאנען דורך ספעציאליסטען דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אוהנד.—מאסאזש, עלעקטריזיר־ונג, קינסליכע בערגזאנ׳ן-בעשטראלונגען, איס־גאנען שטארלטיג

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY
F. MOTYL Majster cechowy
Łódź, Zawadzka 19, Tel. 55-42
Firma egz. od r. 1895:
אויספערטיגונג פון זעמטליכע שלאסער און מעכאנישע אויסער־ארבייטונג, זאווי פרעסען און פארמיר-איזען, צענטריפוגען און פערבער - קעסעל. די אויך זעמטליכע מאשין - רעפעראטורען.
ספעציאליטעט:
אויטאגעניש שווייסונג אויך שווייסונג פאר אלע מעטאלן מיט גאר מעטיג

שוין דערשינען:
בריוו פון דער מאמע פון דער יודישער ביבע
אסתר רחל קאמינסקא
מיט ארענגיר און באמערקונגען פון מארק טורקאוו.

דאס ביכל אנטהאלט 73 בריוו, וואס די גרויסע יידישע קינסטלערין האט געשריבן צו:
יעקב דינעזון, מענדל לקין, פאולא און נח פרילוצקי, אברהם יצחק קאפינסקי, רעגינא קאפינסקא, אידא קאפינסקא, יוסף קאפינסקי זינמונט טורקאוו, יאנאס טורקאוו א. א.

10 דרוק-בויגן. 5 בילדער. פראכט-אויסגאבע
— פריין 3.75 זל. —
מיט באשטעלונגען זיך ווענדען:
Kooperatywa „Bycher" Warszawa, Nalewki 2-a

יעדער אייזיגער האט זיך איינרצמנט, אז דאס

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, גט-מאשינען, גארדעראבען א.ז.וו.
צוהלט די העכסטע פרייזען
א. חייצמאן נארוטאוויטש 19
(רזיעלנא)
אין מעבעל-געוועלב (סריוו. וואוינ.) שענקעוויטש 29
בעי מיר איז שטענדיג מערש. גענוצטע מעבעל
אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

קניפער-ליפער אנטען

פיר מאשמיר-טיכער ווערען געזוכט.
מעלדען זיך Narutowicza 9
1 שטאק ה. 4.

צוליב אבריזע
איז פון זאפארע צו הערקויפען צו ביליגע פרייז מאסט גט א מאמפלעטע שלאפצימער.
מיט ערפאהרען אין אדר. פון „לאדז. טאגעבלאט״.

וויכטיג פאר דאמען!

מאכט איך די אלערבעסטע דאמען-הויטע נאר דער שחאטר פון אייזיר מיטל פון די שלעכטע הויטע איך אויך בעסערליך וט. נקרעקס די אירעס
28 זאוואדזקי 28
אין הויף, 2-טען אטאגעג, לינקס פערטער.

2.50 זל. נאר מאר

בעט. נאר מאר 7 מאנאט

מאכט איך שיפאו-וועלור- מאנטל- און פיליץ-הויטע אין אלע פארבען און מאנען איקר גערעניסהרונג. דער פריז איז מעגלעך אויף 8 קורצער צייט.

„TOBA"

פאר 3 זל. • ליכט אין שטוב

עלעקטרישע
קען יעדער בעקומען אויסצוצאה־לען וויכטיגליך פאר יעדען פ.

פ. לעוויין,

קאנסטאנטינער 58,
פראנט-געוועלב.

בעט.: עלעקטרישע לאמפען און גאז-שאנדעס מיט 25% ביליגער פון ציינער.
קאנצעסיריט דורך דער לאדזער עלעקטראגיע

Dr Feliks Bornstein

Cegielniana 4
מעלעפאן 34-90.
ספעציאליטעט: אויגען און פרויען-קראנק
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

Dr H. Spira-Bornsteinowa

Cegielniana 4
מעלעפאן 34-90.
ספעציאליטעט: אויגען און פרויען-קראנק
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

א ארטאדאקסישער, אנשטענדיגער

יונגערמאן

מיט די בעסטע רעקאמענדאציעס. גט נים אין דער מאגאזין-בראנזשע זוכט א פאסענדען פאסטן עהרנטיל ארבייט בי האט עס זאל נישט זיין.
פאנסקא 24 אין משה דוד סעקאר.

ווען האישת שמעו לי
ועל תסורו מאמרי פי

לדברי הסשיבה לאמרי הם אונד

און אז די דארפסע ערלעדיגען פאנדאטע ספראכעס זאלסטו גליך קומען צו לויסען
אין מיורא
17 פעטריקאווער 17
דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו ס׳וועלן ערלעדיגט און געהיטענהאפט געשריבען לויט׳ן אופטאר אלערליי ביטעס, מלאוולזס, זאפעזשיעטשעניעס, אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס ציווילנע און ארבע אפאוציעס אדוואלאניעס, רעמורסעו וועגען דירה אין אודזשאנד - רעזיפסטשי, וועגען מעסער אין קאמיסאריאט-רזשענדו און אלע מעליצאי-בעצירקען, אסטעו, אינטער־ציזיעס, אסטעו דאראוויזנעס, סארגע ספראוועס, הי אויך איבער־זעצונגען אין אלע שפראכען.
ספעציאליטעט פון שותפות-אסטעו.
מיט אכטונג י. מאנעלא
רעכט-קאנסולענט.

אדמינסטראציע-פרייז: פוילען 5 זלמער פ חודש מיט., אין ברעגקרעך מיט בעל־ניען—20 מרעגק. דער לענדער—פרעמדער 1 ד.
אנזייגען-פרייז: פאר א מיל.מעטער-שורה פאר׳ן סטעקסט 16 גר., ברעטע 26 גר., מיט טעקסט 40 גר., פרעמדע 60 גר., נעבען טעקסט 12 גר. פרעמדע, 18. פאר אויסלענדישע הענדלען 100% טעערער, אויסער דער שטעט—מיט 50% טעערער. פון די ארט וואו אין גיט פרעזענטירט קיין רעדאקציע.

Redaktor wydawca H. Hamburski

Tłocznia: H. i M. Hamburski w Łodzi, Piotrkowska 19